

Täysistunto

Tiistai 2.10.2018 klo 14.05—22.06

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 154/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan puolitoista tuntia. Mikäli puhujalistaa ei ehditä annetussa ajassa käydä loppuun, asiakohdan käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan tämän päivän istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi. Jos keskustelu asiasta puolestaan päättyy ennen sille varatun määräjän päättymistä, siirrytään päiväjärjestyksen seuraavaan eli 8. asiakohtaan. Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 19. asiasta.

Keskustelu

16.29 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tämä uusi, nyt käsittelyssä oleva eläinten hyvinvointilaki korvaisi voimassa olevan eläinsuojelulain. Esityksellä uudistettaisiin eläinsuojelulainsäädäntö vastaamaan nykyisin saatavilla olevaa tieteellistä tietoa eläinten hyvinvoinnista ja samalla turvattaisiin suomalaisen eläintuotannon toimintaedellytykset jatkossakin. Samalla se vahvistaa edelleenkin meidän tämänhetkistä hyvää eläinten hyvinvointitilannettamme täällä Suomessa.

Esityksen lähtökohtana on eläinten hyvä kohtelu ja kunnioitus. Eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kipua eikä kärsimystä, eikä niiden hyvinvointia saa tarpeettomasti vaarantaa. Eläintenpidossa tulisi varmistua siitä, että eläimillä on mahdollisuus toteuttaa tärkeimpiä käyttäytymistarpeitaan. Eläimen jatkuva paikalleen kytkeminen ja kääntymisen rajoittaminen pysyvässä pitopaikassa kiellettäisiin tietyin poikkeuksin. Nisäkkäillä ja linnuilla tulisi olla jatkuvasti mahdollisuus juoda vettä pysyvässä pitopaikassaan. Eräitä eläintenpituustoja koskevista poikkeuksista jatkuvan vedensaannin vaatimukseen säädettäisiin laissa ja asetuksilla.

Eläimille tehtävien kivuliiden toimenpiteiden yhteydessä tulisi jatkossa käyttää kivunlievitystä. Kivunlievitysvaatimuksesta voitaisiin poiketa ainoastaan, jos toimenpiteestä aiheutuu vain lievää tai hetkellistä kipua tai on kyseessä hätätilanne.

Eläinjalostusta koskevaa säätelyä selkeytettäisiin nykyisestään. Säännöksiä on tarkoitus tarkentaa myöskin asetustasolle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Laissa säädettäisiin myös niistä nisäkäs- ja lintulajeista, joita voidaan pitää tuotantoeläiminä. Lakiin sisältyisi myös listaus sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä sallituista eläinlajeista.

Seura- ja harrastuseläiminä sallituista eläinlajeista säädettäisiin asetuksella. Tämä pitää sisällään myös sen ajatuksen, että koirien pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä säädettäisiin eläinten tunnistamislainsäädännössä. Tunnistusmerkintärekisterin perustamista koskeva selvitys valmistuu nyt syksyn aikana. Kissojen pakollista tunnistusrekisteröintiä koskeva säädös on mahdollista sisällyttää lainsäädäntöön myöhemmin.

Puhemies! Eläinten teurastusta koskevaa säätelyä muutettaisiin myös siten, että eläin olisi aina tainnutettava ennen veren laskun aloittamista.

Eräistä toiminnan harjoittamista koskevista luvista luovuttaisiin ja päällekkäisiä ilmoitusvelvollisuuksia karsittaisiin. Ilmoitusta edellyttävässä toiminnassa ilmoitus tulisi tehdä vain siltä osin, kuin sitä ei tehdä jo muun lainsäädännön perusteella.

Myös eläinten hyvinvoinnin valvontaa koskevaa säätelyä tarkennettaisiin ja lisättäisiin valvonnan tehostamiseksi. Erityisesti valvontaviranomaisten keinoja puuttua eläinten hyvinvointia koskeviin epäkohtiin lisättäisiin ja niitä täsmennettäisiin.

Esityksestä aiheutuvat julkisen talouden kustannukset hoidettaisiin valtiontalouden hyväksytyn kehyksen ja valtion talousarvion puitteissa. Eläintenpitäjille aiheutuvien kohtuuttomien kustannusten välttämiseksi esitykseen on sisällytetty riittävät siirtymäajat uusille vaatimuksille. Lisäksi ehdotetaan eräitä tuotannollisista ja taloudellisista syistä tarvittavia poikkeamia. Esityksestä ei aiheudu merkittäviä kustannuksia kotitalouksille.

Tämä esitys on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 alusta samanaikaisesti maa-kuntauudistuksen kanssa.

16.34 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Tätä tärkeää lakiesitystä on odotettu jo pitkään, ja kiitos ministerille, että vihdoinkin päästään asiasta keskustelemaan.

Tutkimustieto eläinten älykkyydestä ja hyvinvoinnista sekä tuotantoeläinten kokemasta kärsimyksestä on lisääntynyt valtavasti viimeisen parinkymmenen vuoden aikana. Samaan aikaan myös suomalaisten asenteet ovat muuttuneet. Kuluttajat ovat koko ajan kiinnostuneempia ruuan eettisyydestä ja eläinten hyvinvoinnista. EU-barometrin mukaan 90 prosenttia haluaa tuotantoeläimille parempaa kohtelua. Siksi onkin vähän surullista, että kun laki nyt vihdoinkin uusitaan, ei lakiesityksessä huomioida tätä tutkimustietoa tai muuttunutta asenneilmapiiriä riittävästi. Eläinten hyvinvointi nähdään edelleen pääasiassa kulu-eränä eikä itseisarvona. Tästä syystä tuntuu vähän kummalliselta kutsua tätä esitystä laiksi eläinten hyvinvoinnista.

Heikko mahdollisuus liikkumiseen aiheuttaa eläimille tutkitusti tarpeetonta kärsimystä ja estää lajityypillistä käyttäytymistä. Eläinten liikkumista eniten rajoittaviin asioihin on saatava parannuksia. Yksi suurimmista ongelmista on emakoille stressiä aiheuttavat porsitushäkit, joita ei edelleenkään kielletä. Naudoille ei taata ympärivuotista pääsyä laitumille eikä naapurimaissa lopetettavia lehmien parsinavetoita vielääkään kielletä. Kaikille eläimille ei edelleenkään anneta oikeutta juoda halutessaan vettä, vaikka eläinten hyvinvoinnin asiantuntijat ovat tätä laajasti vaatineet. Laki ei myöskään puutu turkistarhaukseen eikä kiellä häkkikanaloita. Tämä laki ei takaa vielä eläinten hyvinvointia, ja myös ihmiset vaativat parempaa.

Tämän lain tärkeys näkyi hyvin myös siinä, että tämän lakiluonnoksen lausuntoja annettiin lähes 400 kappaletta, ja se on iso määrä. Suurin osa näistä lausunnoista vaati selkeitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

parannuksia eläinten hyvinvointiin, mutta liian moni kansalaisten ja asiantuntijoiden huoli jätettiin tässä huomioimatta. On hyvä, että jotkut lausuntokierroksella esiin nousseet huolet korjattiin ja esimerkiksi nautojen jaloittelua lisättiin, jalostukseen puututaan tiukemmin ja jatkuva vedensaanti halutaan turvata monille nisäkkäille ja linnuille — ei kuitenkaan kaikille. Hallituksen esitys sisältää monia hyviä periaatteita, mutta ne vesitetään lukuisilla poikkeuksilla.

Arvoisa puhemies! Tämän lain toivottiin olevan maailman paras eläinsuojelulaki, laki, joka takaisi joka ikiselle suomalaiselle sen, että täällä eläimet voivat paremmin kuin missään muualla maailmassa. Sitä tämä hallituksen esitys ei ikävä kyllä tee. Siksi me vihreät olemme laatineet oman esityksemme laiksi eläinten hyvinvoinnista. Me vaadimme konkreettisia parannuksia eläinten oloihin. Me esitämme, että eläinten itseisarvo tunnustetaan ja kirjataan lakiin. Me esitämme, että parsinavetat kielletään ja että naudat saavat jaloitella ulkona ympäri vuoden. Me esitämme, että porsitushäkit kielletään ja että kanojen häkkikasvatuksesta vihdoin luovutaan. Me esitämme, että turkistarhaus lopetetaan, sillä turkistarhaus on eläintuotannon julmin muoto. [Eduskunnasta: Mennään Kiinaan sitten!] Ja me vaadimme, että kivun tuottamista eläimille vältetään ja taataan aina riittävä kivunhoito.

Arvoisa puhemies! Eläimille tulee taata mahdollisuus toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään: liikkua, levätä, muodostaa sosiaalisia suhteita, tutkia ympäristöä, ruokailla ja leikkiä. Tämän vuoksi lain ei tule sallia eläinten liikkumisen estämistä. Hallituksen esityksessä lehmä saa pitää edelleen kiinni kytkettyinä, samoin sikoja saa pitää porsitushäkeissä ja tiineytshäkitkin ollaan kieltämässä vasta 15 vuoden siirtymäajalla. Tämä siirtymäaika on niin pitkä, että ennen sen päättymistä me ehdimme todennäköisesti tässä talossa tehdä jo uuden eläinsuojelulain.

Eläinten kasvattamista ja tappamista pelkästään turkisten tuottamista varten pidetään yhä laajemmin eettisesti kestäättömänä, ja muotitalo toisensa jälkeen tällä hetkellä luopuu turkiksista. Eläimet eivät voi hyvin turkistuotannossa, sillä eläimet kärsivät liikunnan puutteesta ja virikkeettömyydestä. Häkeissä turkiseläimet eivät voi toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään. Eläinten hyvinvoinnin kannalta ainoa mahdollisuus on lopettaa turkistuotanto Suomessa siirtymäajalla.

Eläinten hyvinvoinnin turvaamisen yksi keskeinen kulmakivi on se, että eläimille aiheutettavaa haittaa ja etenkin kipua ja kärsimystä pyritään välttämään. Hallituksen esitys vaatii, että kivuliaissa toimenpiteissä on käytettävä kivunlievitystä. Tämä ei kuitenkaan takaa eläimille riittävää kivunhoitoa. Siksi eläimille on taattava riittävä toimenpiteen aikainen kivunpoisto ja jälkikivunlievitys.

Lisäksi: Nykyhallitus lopetti lyhyeen vuonna 2013 perustetun eläinsuojeluasiamiehen viran. Nyt tämän uuden lain yhteydessä meillä on hyvä mahdollisuus perustaa tämä tehtävä uudestaan, sillä eläimillä ei ole mahdollisuutta puolustaa omia oikeuksiaan ja meidän on varmistettava, että eläimillä on oma puolestapuhujansa myös valtionhallinnossa.

Arvoisa puhemies! Me tiedämme, että tuottajat tekevät usein paljon enemmän kuin heiltä vaaditaan, ja suomalaiset tuottajat haluavat, että eläimet voivat hyvin. Jos lainsäädäntömme on muita maita jäljessä, se heikentää suomalaisen ruuan mainetta. Tämä ei ole tuottajien etu, eikä se ole eläinten etu. Eläinsuojelulain uudistamisen tarkoitus oli nostaa Suomi eläinten hyvinvoinnin kärkimaaksi ja päivittää tämä laki tämän päivän vaatimusten mukaiseksi. Uusi nimi, laki eläinten hyvinvoinnista, tarkoitettiin kuvaamaan tätä. Tämä hallituksen esitys ottaa kyllä pieniä edistysaskeleita, mutta se suuri, odotettu harppaus jää ikävä kyllä ottamatta. Me haluamme Suomeen maailman parhaan eläinsuojelulain.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tämä saattaa antaa aiheen pieneen debattiin. Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.41 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun kuunteli edustaja Karin puheenvuoroa, tuntui, että happamia, sanoi kettu pihlajanmarjoista. Vihreät ovat istuneet hallituksessa monen monta kertaa, eivätkä ole saaneet uudistusta aikaan, vaikka edellinen eläinsuojelulaki tehtiin vuonna 95. On syytä antaa vahva tunnustus meidän nykyiselle ministerillemme siitä, että eläinten kipu vähenee, eläinten vapaus lisääntyy, lajityypillisen käyttäytymisen mahdollisuus paranee, tulee kieltolistoja siitä, mitkä luonnonvaraiset eläimet eivät kuulu sirkukseen eivätkä lemmikeiksi, valvonta paranee, lemmikkien asema paranee, tulee rekisteröintejä, pentutehtailu loppuu, laitton eläinten maahantuonti tulee kontrolliin. Monia, monia hyviä asioita. Ja tässä edustaja Kari osasi luetella vain niitä asioita, joita toivovat erilaiset järjestöt, jotka haluavat lopettaa esimerkiksi [Puhemies koputtaa] oli se sitten lemmikkien pidon tai tuotantoeläinten pidon, ja sellaisia tulisi hänen mielestään lisää.

16.42 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Laki on kauan odotettu, ja kiitos niistä hyvistä asioista, mitä siinä on, mutta kyllä myös minä yhdyn tuohon pettymykseen sen suhteen, että lain kunnianhimon taso ei ole sellainen kuin sen tänä päivänä tulisi olla. Liiaksi tästä paistaa läpi se, että eläimet edelleen nähdään vain tuotantovälineinä, ei niinkään muisteta sitä eläimen itseisarvoa. On, ministeri, hyvin tärkeää muistaa se, että asenneilmapiiiri muuttuu nopeasti ja on muuttunut vuosien varrella. Siitä esimerkkinä esimerkiksi tämä yli 100 000:n allekirjoittama adressi tiukan eläinsuojelulain puolesta. Minä edellytän, puhemies, ja toivon kovasti, että valiokunta katsoisi nyt erityisen tarkkaan tämän kansalaisten ja eläinsuojelujärjestöjen kritiikin. Täällä on paljon puutteita, täällä on asioita, jotka eivät vielä tule korjatuiksi, ja ne ovat hyvin sellaisia, että nyt olisi nimenomaan eduskunnan momentum tarttua asioihin ja korjata ne.

Puhemies! Omalta osaltani toivon tälle työlle, mitä valiokunnassa tehdään, huolellisuutta ja sitä, että nämä ongelmakohdat, mitä muun muassa eläinsuojelujärjestöt ovat osoittaneet, otetaan tosissaan.

16.43 Jaana Laitinen-Pesola kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeri totesi täällä, niin koirien pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä on tarkoitus säätää eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain nojalla, ja hyvä näin.

Mutta minä olen huolissani näistä eläinmaailman lainsuojattomista eli kissoista. Kissojen kohdalla todetaan, että vasta myöhemmin sitten voidaan ottaa tämä rekisteröinti mukaan. Jos kuitenkin katsotaan tätä nykyaikaa, niin me saamme jatkuvasti edelleenkin lukea autoista pois heitetyistä kissanpojista tai kesäkissoista ja muista, joten minä kyllä toivoisin, että kissojen tasa-arvo tässä myös muistettaisiin eikä jätettäisi sitä tällaiseksi mahdollisuudeksi, vaan otettaisiin huomioon se, että kissat ovat yhtä tärkeitä kuin koiratkin.

16.44 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille ja koko hallitukselle. Hienoa, että tämä uudistus valmisteltiin keskustan johdolla. Saatiin hyvä lakikokonaisuus aikaan ja juuri sitä, mitä vihervasemmisto ei täällä aiemmin ole saanut aikaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Vihreät tuossa puheenvuorossaan ottavat itselleen tällaisen ei-puolueen roolin: ei, ei, ei — ei kaikelle, ei parsinavetoille, ei turkistarhaukselle [Satu Hassin välihuuto] ja niin edelleen. Eihän sillä tavalla yhteiskuntaa kehitetä, vaan pitää olla erilaisten intressien yhteensovittamista. Pitää nähdä se, että viljelijät tekevät äärettömän tärkeää työtä ja hoitavat eläimiä mahdollisimman hyvin, koska silloin ne tuottavat myös parhaiten. Ei pidä asettaa sellaista vastakkainasettelua, että kielletään kaikki. Ja mitä tulee tähän turkistarhaukseen, niin se on meille tärkeä vientituloja tuova elinkeino, ja täällä turkistarhauksen taso verrattuna moniin, moniin maailman maihin on paljon paremmassa kunnossa ja koko ajan tämä elinkeino hoitaa itse, niin kuin pitääkin hoitaa, näitä eettisiä periaatteita ja investointeja.

Elikkä viedään tämä hyvä lakiesitys läpi ja ollaan iloisia siitä, että on otettu monta askelta eteenpäin.

16.45 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ajattelin olla kovinkin sovitteleva, mutta edustaja Rantakangas kyllä pyyhki pöydän sellaisesti sileäksi, että nyt ei tarvitse ruveta enää kehumään sitä, että asioissa on hyviä puolia, sillä poikkeuksia, mitä sinne on laitettu joukkoon, on niin pitkä lista, että myös ne pitää uskaltaa edustaja Kalmarinkin tunnustaa sieltä. Kun eläimen hyvinvoinnista on kysymys, niin sitten siellä ovat kuitenkin perusteena taloudelliset ja tuotannolliset syyt, joista ne poikkeamat tulevat. Olisin halunnut, että tässä olisi nyt ollut niin, että kaikille oikeasti pitää olla juomaveteen mahdollisuus. Minä olen tyytyväinen nyt koirien osalta ja toivoisin, että tämä säteilee jatkossa myös koko kenneltoimintaan, jossa on pentutehtailua ja ulkomailta tuotuja koiria, niin että tämän kautta päästäisiin myös inhimillisempään seuraläinten hyvinvoinnin edistämiseen. [Puhemies koputtaa]

Joka tapauksessa: Rantakangas, ei ihan noin ronskisti.

16.46 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei riitä, että kohtelemme hyvin lemmikkieläimiä. Myös tuotantoeläimiä pitää kohdella hyvin. Hallituksen esityksen keskeinen puute on se, että se sisältää aivan liian pitkän listan poikkeuksia hyvistä eläinsuojeluperiaatteista juuri tuotantoeläinten kohdalla. Kuitenkin valtava enemmistö suomalaisista tukee sitä, että tuotantoeläinten kohtelua parannetaan. Eurobarometrin mukaan juuri suomalaisten asenteet kaikista Euroopan maista ovat jyrkimmin muuttuneet viimeisen 10 vuoden aikana siten, että ihmiset vaativat eläinten parempaa kohtelua. Se olisi myös tuottajien etu, jos laki vaatisi suomalaisia tuottajia toimimaan siten, että se kohtelu vastaa nykyaikaista tieteellistä tietoa siitä, mitä eläinten hyvinvointi vaatii.

16.47 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Eivät nämä asiat taida kiivailemalla parantua. Minun oma käsitykseni on se, että ihmisten ja eläinten hyvinvointi kulkevat käsi kädessä. Kyllähän se näin on, että jos hoitaja voi hyvin, niin eläimet voivat hyvin, ja on helpompi ottaa se vastuu eläimestä, kun ovat omat asiat kunnossa. Lailla me emme valitettavasti voi ihan kaikkea tässä yhteiskunnassa eikä ihmisten toiminnassa säädellä. Mutta jotakin tässä on tietenkin hyvää. Onhan tämä jatkuva vedensaanti niin perusedellytys, ja nyt se on lakiin kirjattu oikein. Toki siellä turkistarhauksen ja monien muitten yksityiskohtien suhteen täytyykin mainita poikkeuksia, koska se johtaisi kohtuuttomuuksiin. Mutta mitä itse pitäisin kyllä tärkeänä ja mitä vihreät eivät maininneet — edustaja Arhinmäki tulee sen varmasti mainitsemaan — on tämä, että eläinsuojelunäkökulmasta kaikkein tärkeintä on säilyttää 24/7-päivystysjärjestelmä ympäri maata niin, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

myös ihmiset, joilla ei ole isoa maksukykyä, pystyvät toimittamaan [Puhemies koputtaa] milloin tahansa kohtalaisen lähelle eläimen hoitoon.

16.48 Reijo Hongisto sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös minä haluan omalta osaltani kiittää ministeriä ja koko hallitusta hyvästä lakiesityksestä, josta nyt lähetekeskustellaan. Edustaja Kalmari omassa puheenvuorossaan luetteli liudan niitä parannuksia ja uudistuksia, joita tämä esitys tuo muassaan. Ei ole tarkoitus eikä tarpeen niitä enää toistaa. Jokainen voi lukea ne tuosta esityksestä.

Arvoisa puhemies! Nostan esiin edustaja Emma Karin puheenvuorossaan käyttämän sanan kuluerä: ”Eläinten hyvinvointi nähdään kulueränä eikä itseisarvona.” Itse pohdiskelen eläinten arvoa omistajalleen niin, että jos nyt ajatellaan, että eläin nähdään kulueränä, niin väitän, että terve ja hyvinvoiva eläin on omistajalleen huomattavasti halvempi kuin sairas ja eläinlääkäripalvelua tarvitseva eläin. Rinnastaa yrittäjät, jotka eläimiä pitävät, mihin yritystoimintaan tahansa, niin työvälineiden täytyy olla kunnossa, [Puhemies koputtaa] jotta voidaan ammattia harrastaa menestyksekkäästi.

16.50 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuonna 2015 sydämeni särkyi ja varmasti monen muunkin suomalaisen, kun saimme tiedon, että pienissä teurastamoissa oli tapahtunut runsaasti vakavia laiminlyöntejä eläinten teurastamisessa. Pidän erittäin hyvänä sitä, ja kiitän siitä, arvoisa ministeri, että tässä laissa huomioidaan nyt se, että tähän teurastamiseenkin on tarkkuutta tulossa, ja se, että eläimen pitää olla tainnutettu ensin. Onko se nyt varmasti näin, että se koskee kaikkia teurastamoja? Tämä olisi erittäin tärkeä tieto saada.

Monia lukuisia kirjallisia kysymyksiä vuodesta 2011 alkaen olen tehnyt liittyen juurikin eläinten hyvinvointiin. Myös luonnoneläimet ovat sydäntäni lähellä. Kysynkin teiltä: millä tavalla nyt varmistetaan, että nämä luonnossa elävät eläimet, jos loukkaantuvat tai tulee jotakin vakavaa hoidon tarvetta, pääsevät tulevaisuudessa hoitoon? Kysyn vielä Ruokaviraston asemaa. Elikkä tässä tulee teurastamoihin kameravalvontaa mahdollisesti. [Puhemies koputtaa] Mielestäni se on hyvä asia, ja myös teurastajien koulutukseen varmasti täytyy kiinnittää huomiota. [Puhemies koputtaa] Miten ovat Ruokaviraston resurssit?

16.51 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla. Minä toivoisin, että me olisimme siitä tässä salissa tästä yhtä mieltä, koska se on fakta. Parempaan pitää pyrkiä, mutta minusta äärettömän arvokas asia olisi se, että me todella arvostaisimme niitä asioita, jotka ovat totta. Me olemme salmonellavapaita, antibioottien käyttö on hyvin vähäistä muihin EU-maihin verrattuna, Suomessa eläimiä lääkitään vain tarpeeseen, kun muualla antibiootteja annetaan rehun mukana. Suomalaisilla sioilla on saporot ja kanoilla nokat, toisin kuin monissa muissa EU-maissa. Eli meillä on sellaisia vahvuuksia, joiden pohjalle on hyvä rakentaa, ja tämä uusi eläinten hyvinvointilaki parantaa vielä tilannetta merkittävästi.

Kysymykseen siitä, miksi tässä nyt sitten tarvitaan aikaa: siksi, että suomalainen maatalouselinkeino on tänään erittäin huonossa kannattavuuden tilanteessa. Niin kauan kuin kaupasta ja kaupan kautta ei saada kunnon hintaa tuottajien kustannuksia kattamaan, on oltava varovainen sen edessä, mitä vaaditaan. [Puhemies koputtaa] Siinä mielessä tämä esitys on hyvin tasapainossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

16.52 **Mats Nylund r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan ensin kiittää hallitusta ja ministeri Leppää hyvästä lakiesityksestä. Tätä on pitkään valmisteltu, ja tämä ottaa huomioon niin eläinten hyvinvoinnin kuin myös tuotannon jatkamisen mahdollisuudet. Laki on merkittävä askel kohti parempaa eläinten hyvinvointia, ja se takaa, että tulevaisuudessakin Euroopan tasolla Suomi on edelläkävijä. Lakiesitys vahvistaa sitä.

Edustaja Emma Karille: Voi hyvin olla, että tämä lakiesitys nimenomaan on maailman paras eläinten hyvinvointilaki nimenomaan tästä syystä. Me olemme nähneet varoittavan esimerkin naapurimaassa Ruotsissa, missä laitettiin niin sanottu maailman paras eläinsuojelulaki, joka oli niin kireä, että tuotanto on siirtynyt ulkomaille. Alle puolet ruotsalaisesta ruuasta tuotetaan nyt Ruotsissa. Onko se parantanut [Puhemies koputtaa] eläinten hyvinvointia? No, ei missään tapauksessa.

16.53 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On helppo jatkaa edustaja Nylundin jälkeen. Yhdyn täysin hänen kommentteihinsa. Sanoisin, että tämä laki eläinten hyvinvoinnista on yksi tärkeimmistä säädöksistä, joka koskee kaikkea eläintenpitoa, eläimen omistajan vastuuta ja velvollisuuksia. Minun mielestäni nyt on menty oikeaan suuntaan.

Mutta sitten tähän yleiseen keskusteluun ja ilmapiiiriin — politiikkahan on mielikuvalaji. Edustaja Hassi sanoi, että on tärkeää, ettei pidetä hyvää huolta ainoastaan lemmikkieläimistä vaan myöskin tuotantoeläimistä. Totta kai. Minä en tunne yhden yhtäkään maanviljelijää tai turkistarhaajaa, joka ei haluaisi pitää hyvää huolta eläimistään. Tunneteko te, kun te sanotte näin, vai luotteko te vain sellaista mielikuvaa, että maanviljelijät eivät pidä huolta eläimistään? Totta kai jokaisessa ihmisryhmässä on niitä, jotka eivät jostakin syystä jaksa täyttää kaikkia normeja ja kriteereitä, mutta niinhän on täällä eduskunnassakin. Meitä on täällä [Puhemies koputtaa] parisen sataa, ja aina mekään emme onnistu.

16.54 **Hanna Halmeenpää vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ei varmaan mistään näkökulmasta katsottuna ole kyse siitä, että tässä salissa tai yleisemminkään epäiltäisi, että turkistuottajat tai kotieläinten pitäjät, tuotantotilalliset haluaisivat kohdella eläimiä huonosti. Kyse on varmaan paremminkin siitä, että meillä ihmisillä, kaikenlaisilla ihmisillä on erilaisia käsityksiä siitä, mikä on minimitaso eläinten hyvinvoinnista huolehtimiselle.

Tutkimusten mukainen ja eläinten käyttäytymisen seurantojen mukainen tieteellinen fakta on se, että eläin voi hyvin silloin, kun se voi mahdollisimman hyvin käyttäytyä lajilleen tyypillisellä tavalla. Silloin ne ongelmakohdat, mitä tässä lakiesityksessä on nähty, liittyvät erityisesti eläimen liikkumisen ja muun luontaisen käyttäytymisen jyrkkään rajoittamiseen. Siitä meillä on eri näkemyksiä, ei siitä, etteivätkö ihmiset ylipäätään [Puhemies koputtaa] ajattelisi, että eläimiä on kohdeltava hyvin.

16.56 **Pilvi Torsti sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosiaankin tapahtunut iso muutos kansalaisten asenteissa, Suomessa eurooppalaisittain verrattuna kaikkein merkittävin, siinä, miten suhtaudutaan eläinten hyvinvointiin. 90 prosenttia kansalaisista haluaa, että tuotantoeläimiä suojellaan paremmin.

Tämä muutos liittyy nähdäkseni myös kansalaisten tietoisuuteen ilmastonmuutoksesta ja ylipäänsä kykyyn ottaa kantaa sentyyppisiin kysymyksiin, jotka ovat ennen tuntuneet vaikeammilta, koska tieto on lisääntynyt, ennen kaikkea tutkimustieto tässä tapauksessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Senpä vuoksi toivon, kun tämä nyt valiokuntaan lähtee, että kahta asiaa erityisesti vielä siellä arvioitaisiin: toinen liittyy eläimen itseisarvon kirjaamiseen lakiin ja toinen sitten parsinavetoiden tulevaisuuteen ja niiden mahdolliseen muutokseen. [Mikko Savola: Oletko käynyt koskaan?] — Kyllä, edustaja, olen käynyt. Olen nimenomaan maalaistyttö Lamulta sydämeltäni ja syntyjäni, ja juuri senkin takia rakastan myös eläimiä. — Kiitos.

16.57 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministeri Lepälle ja hallitukselle hyvästä lainvalmistelusta. Tästä käydään, niin kuin jo tänään on huomattu puolesta tunnissa, laaja keskustelu syksyn aikana. Valiokunnassa tullaan tarttumaan varmasti yksityiskohtiin ja käydään myöskin hyvin ansiokasta keskustelua.

Minä haluankin korostaa tässä kohtaa, että puhutaan siis laista eläinten hyvinvoinnista, ja muistutan siitä, että tämä koskee niin lemmikkejä kuin tuotantoeläimiä. Ei katsota aina pelkästään sitä, missä tuotetaan elintarvikkeen raaka-ainetta, vaan puhutaan laista eläinten hyvinvoinnista. Siitä syystä täytyy kyllä sanoa, että on aika jäätävää puhetta kotimaisen tuottajan korville tällainen puhe, jota vihreät täällä toivat äsken esille. Ei oikeastaan ole arvostusta siihen, mistä tämä kotimainen ruoka tänä päivänä tulee, millä tavalla eläinten hyvinvoinnista huolehditaan tämän päivän tiloilla. Täällä puhutaan jopa niin, että lemmikeistä pidetään hyvää huolta ja nyt lainsäädäntö tuo myöskin tuotantoeläimille hyvinvointivoitteen. Kyllä tämä on käsittämätöntä puhetta. Toivon, että mennään oikealle tasolle ja puhutaan oikeasti siitä, että puhutaan eläinten hyvinvoinnista, niin lemmikeistä kuin tuotantoeläimistä.

16.58 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Lepä, te sanoitte avauspuheenvuorossanne, että tällä esityksellä tämä laki saatetaan tämän päivän tieteellisen tutkimustiedon kanssa ajan tasalle. Kahlattuani tämän pitkän esityksen läpi olen kanssanne kyllä eri mieltä. Tässä on hyviä parannuksia, kiitos niistä, ja tässä on erittäin hyviä periaatteita, mutta se lista poikkeuksista on niin pitkä, että tämä laki ei enää takaa eläinten hyvinvointia. Tässä sallitaan edelleen parsinavettojen rakentaminen ja näin rajoitetaan merkittävästi liikkumista, mikä on aivan perusedellytys hyvinvoinnille. Edelleenkin kaikille eläimille ei taata jatkuvaa vedensaintia. Vesi on elinehto. Tämän takia näen, että tämä ei vastaa tutkimustietoa eikä tämä takaa eläinten hyvinvointia.

Haluaisin kuitenkin, ministeri, kysyä teiltä yksityiskohtaa pykälästä 16. Siinä säädetään kivunlievityksen käytöstä eri toimenpiteiden kohdalla ja todetaan, että näistä tarkemmin säädetään asetuksissa. Perusteluissa lukee seuraavaa: porsaiden kastraation kohdalla on tarkoitus vaatia vähintään tulehduskipulääkkeen antamista. Siis voidaanko porsas kastroida ilman puudutusta? Kastroiminen on kirurginen toimenpide. Voitaisiinko se tehdä tämän mukaan ilman puudutusta? [Puhemies koputtaa] Koska me tiedämme, että eläin tuntee kipua aivan samoin kuin ihminen, minun on aivan pakko kysyä teiltä: jos teille tehtäisiin kirurginen [Puhemies: Aika!] toimenpide, niin ettekö te kaipaisi puudutusta, riittäisikö teille Burana?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Modig, 1 minuutti 20 sekuntia. Arvoiset edustajat, pelisäännöt ovat samat kaikille. Sopinee sellainen menettely, että otetaan vielä muutama puheenvuoro, ehkä viisi kuusi, ja sen jälkeen ministerillä ja edusta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

ja Emma Karilla vastauspuheenvuorot. — Seuraavana edustaja Koski, vastauspuheenvuoro teille.

17.00 Susanna Koski kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerille kiitokset. On kiitettävää, että eri alojen toimijoiden kanssa on päästy yhteisymmärrykseen siitä, että suomalainen ruoantuotanto voi olla jatkossakin Suomessa mahdollista. Todellakin Suomi on jo nyt maailman edistynein maa, mitä tulee ruoantuotannon laatuvaatimuksiin ja eläinten hyvinvointiin. Tämäkin laki on aikanaan vain minimitaso. Hyvät kuulijat, kyllä tässäkin ne kestävimmat ja pitkäaikaisimmat parannukset eläinten hyvinvointiin tehdään kauppojen hyllyillä. Mitä enemmän kuluttaja suosii kotimaista ruokaa, sen kestävämmät parannukset on mahdollista tehdä eläinten hyvinvointiin.

Mitä taas tulee keskustelun lähtökohtaan, niin haastan tässä kyllä vihreitä, että jos lähtökohtana on turkistarhauksen täyskielto, niin se ei kyllä varmastikaan vie keskustelua yhtään hedelmällisempään suuntaan. Nimittäin turkistuotannossa on todennäköisesti koko alan edistyneimmät omat sertifiointijärjestelmät, jotka sisältävät [Puhemies koputtaa] myös ennalta ehkäisevän eläinterveydenhuollon ja lääkintäjärjestelmän.

17.01 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuottajien tilanteeseen minä perehdyn sitten vähän tarkemmin omassa puheenvuorossani.

Eduskunnan eläinsuojeluryhmä ja myös eläinsuojelujärjestöt ovat esittäneet paljon parannusehdotuksia. Osa niistä toteutetaan. Hyvä! Perussuomalaiset ovat esittäneet erittäin monta lakialoitetta, ja myös henkilökohtaisesti noin kymmenkunta kirjallista kysymystä olen tehnyt näiden vuosien aikana. Osa niidenkin aiheista on toteutumassa, siitä kiitos.

Kysymys ministerille siitä, kuinka suhtaudutaan laiminlyönteihin eläintenpidossa. Kun ajatellaan hyvin monien valvontaeläinlääkärien lausumaa, että eläin on jo puolikuollut, melkein raato, ennen kuin pystytään näihin eläintenpitokorjauksiin ja -rikoksiin puuttumaan, niin liian myöhään pystytään puuttumaan. Onko tähän, valvontaan ja resursseihin, tulossa mitään parannusta?

17.02 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä eläinten hyvinvointilaki on hyvä eläinten hyvinvoinnin, kuluttajien ja ruoantuottajien näkökulmasta. Esitys tukee vahvasti kotimaisten kotieläintuotteiden kilpailuasetelmaa ja mahdollistaa vastuullisesti ja eettisesti tuotetun ruoantuotannon kannattavuuden myös jatkossa.

Täällä keskustelussa on nostettu esille muun muassa tämä jatkuva vedensaanti. Se tulaaan tällä lainsäädännöllä turvaamaan, toki osin siirtymävaiheen kautta, mutta se ottaa huomioon myöskin siihen liittyvät kustannukset. Toivottavasti tällä saadaankin huomioitua myös se, että turvataan myös näiden kerrostaloissa pidettävien suurikokoisten koirien lajityypillinen käyttäytyminen ja jatkuva vedensaanti.

Mitä tulee turkistuotantoon, sen vientitulot ovat yli 400 miljoonaa euroa vuodessa ja se hyödyntää kotimaisia raaka-aineita, jotka olisivat ympäristöongelma muutoin, ellei niitä turkistuotannon kautta hoidettaisi. Siellä olosuhteet ovat sertifiointin ja muiden kautta merkittävästi parantuneet viimekin vuosina.

17.03 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyin kiitokseen tämän lain osalta. Mutta muutama puheenvuoro täällä on maalannut kohtalaisen synkkiä pilviä, ja pyytäisin teitä vertailemaan vähän Suomen tilannetta muihin maihin. Käsit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

tääkseni esimerkiksi tämä Anttilan esille nostama antibioottien käyttö todistaa sen, että jo tällä hetkellä Suomessa on eläimet ja niiden hyvinvoinnin huomioon ottava tilanne. Sitten esimerkiksi jos tämä turkistuotanto täällä lopetettaisiin, kielletäisiin, niin väittäisin, että se ei loppuisi, vaan turkikset tuotettaisiin Kiinassa ja Venäjällä. Voisitteko vertailla Suomen turkistuotannon, Kiinan ja Venäjän turkistuotannon eläinystävällisyyttä?

17.04 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Eestilä on siinä oikeassa, että eläinsuojelua ovat myös saatavilla olevat 24/7 eläinlääkäripalvelut ja niin, että niihin on ihmisillä myös varaa ja siihen yhteiskunnan pitää panostaa. Se on myös sosiaalisesti oikeudenmukaista, mutta tässä laissa ei niinkään niistä päätetä, mutta se on tärkeää pitää mielessä, kun käymme keskustelua.

Tämän lain tarkoitus ja pitopaikan ja hoidon yleiset vaatimukset ovat hyviä. Mutta tässä esityksessä kuten nykyisessäkin laissa olevat hyvät tarkoitukset vesitetään poikkeuksilla ja alemmanasteisilla säädöksillä. Tämä on se suuri ongelma, että periaatteet, lähtökohdat, ovat hyvät, mutta on liikaa poikkeuksia ja vesityksiä. Ehkä tätä kuvaa kaikkein selkeimmin se, että maininta eläinten itseisarvosta on vain perusteluteksteissä. Sitä ei löydy ollenkaan pykälistä, ja kun se ei ole laissa pykälissä, niin silloin tavallaan tämä pohja tältä osittain lähtee. Mutta varsinaisessa puheenvuorossani menen tarkemmin näihin yksityiskohtiin.

17.06 Juha Pylväs kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan, kiitoksia ministerille tästä laista. Se, mikä minua varsinkin lämmittää, on, että tämä on vihdoinkin laki eläinten hyvinvoinnista ja tämä koskee silloin kaikkia eläimiä, myös niitä lemmikkieläimiä. Täälläkin keskusteluissa hyvin paljon nousee esille tuotantoeläinten kaltoinkohtelu, mutta meillä on julkisuudessa hyvin paljon esimerkkejä siitä — milloin käärme karkaa Espoossa, ja pentutehtailua löytyy milloin mistäkin, ja kissanpentuja, kesäkissoja jätetään luonnon armoille — että kyllä näitä eläinten kaltoinkohteluja löytyy joka sektorilta. Tällä lailla puututaan myös näihin lemmikkieläimiin, ja pidänkin tärkeänä sitä, että tämä on ihan aidosti kaikkien eläinten hyvinvointilaki eliikkä huomioidaan myös nämä lemmikkieläimet ja ne koirat ja kissat, jotka ovat päivisin siellä kerrostaloyksioissä kahdeksan tuntia, että niilläkin on vesi. Ministeriltä kysyisin: takaako tämä laki myös lemmikkieläimille — siis kaikille lemmikkieläimille — lajinomaisen käyttäytymisen ja hyvinvoinnin?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat, myönnän vielä vastauspuheenvuorot seuraaville edustajille: edustaja Olli-Poika Parviainen, edustaja Meri, edustaja Taavitsainen ja edustaja Laiho. Sitten ministerillä ja edustaja Emma Karilla puheenvuoro.

17.07 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä hiukan kummeksun sitä keskustelua, kaikella kunnioituksella, että erityisesti te maataloustauksaiset kansanedustajat paheksutte jonakin moraalisenä kysymyksenä sitä, että ei sovi esittää toisenlaisia näkökulmia lainsäädäntöön. Varmasti me kaikki kunnioitamme kotimaista ruuantuotantoa ja haluamme pyrkiä sen säilyttämään. Teillä on siitä tietenkin ensikäden kokemusta, ja olisi tärkeää löytää näistä asioista myös dialogia.

Turkistarhauksen osalta meidänkin mallimme on sellainen, että olisimme lähtemässä liikkeelle siirtymäajalla ja luonnollisesti tuottajien olosuhteet huomioiden. Nämä eivät ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

yksinkertaisia kysymyksiä ikinä, kun puhutaan ihmisten toimeentulosta, joka on saattanut olla ylisukupolvistakin, ja näinhän usein maataloussektorilla muutenkin Suomessa vielä on. Kuitenkin meidän näkemyksenne on se, että nyt, kun ensimmäisen kerran pariinkymmenen vuoteen niin sanottua eläinsuojelulakia päivitetään, olisimme toivoneet sinne eräitä näkökulmia, joita esimerkiksi edustaja Kari on nostanut esiin, ja siksi myös pyrimme pitämään tätä omaa viestiämme esillä.

17.08 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toki olisi hyvä, että eläinten itseisarvo olisi kirjoitettu lakitekstiin, mutta tärkeämpänä pidän itse pykälää. Tänä on nyt tullut pitkään toivotut säädökset siitä, että eläinten kanssa seksuaalinen kanssakäyminen kielletään. Olen tehnyt tästä jo kolme vuotta sitten lakialoitteen ja saanut eräitä henkilöitä kimppuuni siitä, etten ymmärrä heidän suuntaumuksiaan, ja kiitän tästä rohkeudesta hallitusta, että tämä tuotiin.

Samoiten perussuomalaisten edustaja Ronkainen on tehnyt tästä halal-teurastuksesta lakimuutosehdotuksen, että eläin tulee tainnuttaa ennen veren laskua. Olisin toivonut, kun vihreät tuovat esille sitä, mikä on minimitaso ja eläinten hyvinvointi, että silloin, kun näitä lakialoitteita oli täällä allekirjoitettavana, niin olisimme saaneet tukea. Perussuomalaiset ovat tuoneet näitä aika kiusallisia aiheita keskusteluun, ja minä olen huomannut, että me olemme olleet ainoa ryhmä, joka on puhunut esimerkiksi tästä eläinseksistä ja sentyyppisistä asioista. Jotenkin tulee mieleen, että silloin kun pitää pykäliin saada nimiä, niin laitakaa, ystävät hyvät, nimet aloitteisiin silloin, [Puhemies koputtaa] niin saadaan ne nopeasti käsittelyyn.

17.09 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivottavasti ymmärsin oikein, että ministeri Leppä aikoo esittää vielä tulevan talven aikana koirille pakollista tunnistusmerkintää ja näin kitkeä Suomesta tämän laittoman koirakaupan ja koirien pentutehtailun ja tämän lemmikkien salakuljetuksen ulkomailta sekä näihin liittyvät eläinsuojelurikokset. Tämä Suomessa rehottava laitton lemmikkikauppa ja sen kasvu nimittäin tällä hetkellä huolestuttavat yhä useampia kansalaisia. Euroopassa pentutehtailu on kolmanneksi suurin rikollisuuden muoto laittoman huume- ja asekaupan jälkeen. Usein ne ovat samoja tahoja. He salakuljettavat huumeita rajojen yli koirien ja hevosten sisällä, ja eläimet tapetaan, ja huumeet päätyvät katukauppaan, joten on todella hyvä, jos ministeri aikoo tätä kitkeä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Laiho, ja sitten ministerille.

17.10 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä eläinsuojelulain uudistusta on odotettu pitkään, ja siinä on merkittäviä parannuksia nykytilanteeseen. Kiitokset niistä. Erityisesti kivunlievityksen suhteen, veden saatavuuden suhteen on merkittäviä parannuksia. Tämä, mitä edustaja Eestilä toi esille, eläinlääkärijärjestelmä 24/7, olisi tärkeää saada kattamaan ympäri vuorokauden. Nostaisin tässä esiin myöskin ne muut taustasyt, mitkä aiheuttavat sen, että eläimiä kohdellaan huonosti. Yhteistyö viranomaisten kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Itse ihmettelin kuitenkin, että tästä muuten kattavasta kokonaisuudesta puuttuu tämä koirien pakollinen tunnistusmerkintä. Me saimme tietää, että tämä on tulossa syksyn aika-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

na. Se olisi tosi tärkeää, koska pentujen tehtailu [Puhemies koputtaa] on merkittävä ongelma ja hyvinvointia huonontava tilanne.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri, 3 minuuttia.

17.11 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa puhemies! Kiitos paljon hyvistä kommentteista ja puheenvuoroista, joita käytitte. Niin kuin täällä esille on jo tullut, tämä koostuu erittäin lukuisista yksityiskohdista, joita täällä olette lävitse käyneet, ja siksi meidän pitää katsoa sitä isoa kokonaisuutta, jonka tämä uusi eläinten hyvinvointilaki muodostaa. On aivan päivänselvää, että mikään laki ei yksin ratkaise eläinten hyvinvointia, vaan me ihmiset olemme siinä se kaikkein keskeisin tekijä. Tällä luodaan raamit sille, mitä me emme voi hyväksyä, mutta tämän lisäksi meidän jokaisen pitää katsoa itseämme peiliin ja vähän kaveriakin siinä, miten me eläimiämme kohtelemme. Se on päivänselvä asia. Näin se on, ja näin sen olla pitääkin tietenkin.

Me emme myöskään halua aiheuttaa sellaista tilannetta, jossa meillä tulisi hyvinvointivuotoa tästä maasta. Tähän viittasi useampi edustaja. Jos meillä täällä oma tuotantomme, vaikkapa ruuantuotantomme, kotieläinperustainen ruuantuotantomme vähenisi, on päivänselvää, että se tuodaan tänne jostakin muualta, jolloin me emme voi mitenkään kontrolloida, mitä se on. Silloin tapahtuu eläinten hyvinvointivuotoa, ja sitä me emme voi hyväksyä. Siksi meillä on oltava tasapainossa myös se kohta, että meillä on järkevällä tavalla ja kannattavalla tavalla mahdollista harjoittaa kotieläintuotantoa myöskin tämän uuden lain pohjalta, ja se on se lähtökohta, johon me olemme kaikella tavalla tässä lainsäädäntöehdotuksessa pyrkineet.

Meidän eläintemme hyvinvointitilanne on todellakin hyvä. Meillä on maailman paras eläintautitilanne. Me käytämme lääkkeitä vähiten maailmassa. Nämä kaksi asiaa jo kuvaavat sitä, mikä meidän tilanteemme eläinten hyvinvoinnin osalta on. Sen lisäksi, niin kuin täällä on mainittu, sioilla on saporot ja kanoilla nokat. Se on itsestään selvää meille, mutta maailman ruuantuotannossa näin ei ole, ja siksi on tärkeää, että me pystymme näitä meidän hyviä käytänteitämme myöskin maailmalle viemään ja pitämään huolta tästä omasta toiminnastamme.

On myöskin päivänselvää, sitten kun näitä poikkeuksia määritellään vaikkapa veden saannissa — luen nyt täältä suoraan perusteluista kaikille — mikä on se poikkeus jatkuvan veden saannista. Se tulee nyt kaikille kerralla selväksi. Elikkä nämä poikkeukset koskisivat igluvasikoita ulkona siirrettävillä alueilla. Ne ovat igluvasikoita. Lisäksi asetustasolla säädettäisiin poikkeuksia, jotka koskisivat vieroitettuja rekikoiria ammattimaisilla tarhoilla, turkiseläimistä samana vuonna syntyneitä vieroitettuja pentuja tai siitoksesta poistettuja eläimiä, mutta sen lisäksi siellä sanotaan, että siitä huolimatta, että on nämä poikkeukset, eläimiä pitää juottaa vähintään kolme kertaa päivässä. Eli eivät ne ilman vettä jää, mutta on olosuhdeasiat, joita meidän pitää myöskin huomioida.

Sitten, puhemies, ihan lopuksi siitä, miten tämä valvonta toimii. On selvää, että me emme voi hyväksyä yhtään eläinten kaltoinkohtelutilannetta. Niihin on puututtava, niihin on puututtava nopeasti ja tehokkaalla tavalla. [Puhemies koputtaa] Siksi me haluamme hallintoa kehittää, tiedonkulkua virtaviivaistaa, että pystytään puuttumaan mahdollisimman nopeasti näihin asioihin, [Puhemies koputtaa] jotta kaltoinkohtelu saadaan päättymään. Se on ihan selvä, ja se on meidän velvollisuutemme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Kari, paikan päältä 2 minuuttia.

17.15 Emma Kari vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Itse toivon, että täällä ei millään tavalla luotaisi semmoista mielikuvaa, että joka ikinen edustaja tässä salissa ei arvostaisi suomalaisia ruoantuottajia. Aivan varmasti arvostaa, ja itsekin heti avauspuheenvuorossani totesin, että suomalaiset tuottajat tekevät usein paljon enemmän kuin mitä heiltä vaaditaan. Kysymyshän tässä on siitä, minkälaisen minimitason me täällä suomalaisille lupaamme, niin että ihmiset tietävät, että suomalainen ruoka on aina eettisesti tuotettua, koska 90 prosenttia suomalaisista odottaa meiltä parempaa eläinten suojelua.

Tässä puhuttiin aikaisemmin itseisarvosta. Me olemme täysin samaa mieltä siitä: totta kai eläimillä on itseisarvo. Varmasti suurin osa suomalaisista ajattelee, että eläimillä on itseisarvo. Varmasti suurin osa tuottajista ajattelee itsestäänselvästi, että eläimillä on itseisarvo. Kysymys on siitä, olemmeko me sitä mieltä, että eläimillä on itseisarvo, koska se edellyttäisi varmaan silloin sitä, että me kirjaamme sen tähän lakiin, kuten vihreät esittävät.

Tässä sanottiin, että vihreitten esitykset ovat samantyyppisiä kuin joidenkin järjestöjen, jotka haluavat esimerkiksi kieltää lemmikkieläinten pidon Suomessa, mutta toivoisin nyt, että edustajat aidosti perehtyvät näihin laista annettuihin lausuntoihin. Esimerkiksi Suomen Eläinlääkäriliitto: ei kyse ole mistään liitosta, joka haluaa kieltää eläintenpidon, vaan juuri niistä ihmisistä, jotka näkevät sen todellisuuden, näkevät ne muutokset, joita tarvitaan. He ovat todenneet esimerkiksi sen, että uusien parsinavettojen rakentaminen tulisi kieltää, he ovat todenneet, että porsimishäkit tulisi kieltää siirtymäajalla, ja he ovat todenneet myös tämän: ”Eläinlääkäriliiton näkemyksen mukaan nykymuotoinen turkistarhaus ei ole hyväksyttävää uuden eläinten hyvinvointilain nojalla.” Samantyyppisiä kantoja kuin vihreät he ovat myös ottaneet näihin kivunlievityskysymyksiin. Eli ei luoda tämmöistä mielikuvaa, että kysymys ei olisi asiantuntijoiden, nimenomaan eläinten hyvinvoinnin, eläinten terveyden asiantuntijoiden lausunnoista vaan joistain ihan muista. Eli kannattaa lukea nämä lausunnot ja katsoa, mitä siellä oikeasti sanotaan. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

17.17 Eero Reijonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy ministeriä kiittää. Tämä on erittäin hyvä ja kannatettava lakiesitys. Kokonaisvaltainen hyvinvointi eläimillä paranee, ja lajityypillinen käyttäytyminen huomioidaan tässä esityksessä. Se on erinomaista. Liikkumisvapaus paranee. Ymmärrän sen, että täytyy olla jonkinlaisia rajoituksia. Erittäin hienoa on myös se, että tässä on huomioitu tämä vedensääntelykysymys. Mutta sitten me kaikki tiedämme täällä, että tuottajat ovat tänä päivänä varsin tiukoilla taloudellisesti, ja minusta on hyvää tässä esityksessä se, että tähän on siirtymäaika saatu. Olisi kohtuutonta nopealla aikataululla kaikki uudistukset tehdä, ja se olisi vaatinut merkittäviä investointeja, eikä rahaa varmasti tuottajilla ole eikä tässä esityksessäkään varmaan sitä rahaa ole osoittaa.

Mutta oikeastaan sitten jonkin tapaisena hevosmiehenä kysyn vielä, kun täällä on nämä eläinkilpailut, rinnastetaanko ravit eläinkilpailuihin, millä tavalla tämä vaikuttaa raveihin, koska tämä nyt jäi vähän minulla auki.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän — äsken hivenen myöhästyin — edustaja Hakaselle vastauspuheenvuoron edustaja Karin puheenvuoron johdosta.

17.18 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreitten Parviainen piti rakentavan puheenvuoron ja otti oikeasti uuteen valoon myöskin vihreitten näkökulmasta, millä tavalla te haluatte näitä asioita nostaa esille. Tuo oli hyvä puheenvuoro, kiitos siitä edustaja Parviaiselle.

Te korostatte, edustaja Kari, nyt parsinavettoja, porsitushäkkejä. Totta kai on tutkittua tietoa siitä, millä tavalla esimerkiksi vapaana oleva emakko porsieksaan käyttäytyy, millä tavalla pihatossa oleva lypsylehmä käyttäytyy. Näistähän on totta kai tietoa, ja meillä on kaikilla se luettavissa, ei sitä kukaan kiistä. Mutta se tosiasia, miten me menemme tässä eteenpäin: Haluatteko te todellakin vapauttaa myös nimenomaan sen ison emakon lähtökohdasta sen liikkumisen, lajityypillisen käyttäytymisen? Huomaatteko te lainkaan niitä pieniä porsaita, jotka sitten siinä ovat hengenvaarassa sen jälkeen? Se on myöskin tutkittua, että niitten turvallisuus ei ole [Puhemies koputtaa] enää lisääntymässä siinä vaiheessa.

17.19 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä on monia eläinten hyvinvointia parantavia asioita, ja katson ilolla myös sitä, että tässä on otettu mukaan monia perussuomalaisten edustajien tekemiä hyviä lakialoitteita. Myös oppositiosta voi vaikuttaa, kun on järkevä ajatus, minkä esittää. Mutta olen seurannut hieman hämmentyneenä tätä keskustelua, mitä tulee punavihreän opposition kritiikkiin tätä esitystä kohtaan. Eikö mikään riitä? Aivan mahdottomia ei pidä lähteä vaatimaan. Suomalaisen maataloustuotannon täytyy olla kilpailukykyinen. Emme voi lähteä näissä asioissa ainaakaan samaa sisämarkkina-aluetta eli EU:n kilpailijoitamme huomattavasti tiukempiin säädöksiin. Tällöin tuotanto vain siirtyisi muualle ja meiltä häviäisi huoltovarmuus ja työllisyys ja maaseutu tyhjenisi. Tämä voi uskottavasti olla vihreiden tavoite, mutta näinkö myös sosiaalidemokraatit ovat ajatelleet suomalaisesta maaseudusta ja maakunnista?

17.20 Katja Hänninen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin kiitän ministeri Leppää siitä, että vihdoinkin ja viimein pääsemme keskustelemaan tästä laista ja tämän sisällöstä, mutta samalla yhdyin siihen kritiikkiin, että tästä puuttuu kunnianhimo. Tässä on paljon hyviä parannuksia nykyiseen lainsäädäntöön, mutta ei minusta riittäviä parannuksia.

Suomalaiset tänä päivänä haluavat ostaa kotimaista, ekologisesti ja eettisesti tuotettua lihaa. He myös kiinnittävät entistä enemmän huomiota siihen, miten se on tuotettu. Meillä oli tässä pari viikkoa sitten Osta tilalta -päivä, jolloinka tilat avasivat ovensa kansalaisille, joita kiinnosti nähdä, miten niitä suomalaisia eläimiä oikein pidetään. Kyllä meillä valtaosa tuottajista pitää tuotantoeläimistä erittäin hyvää huolta, mutta siitä huolimatta olen ihmeissäni siitä, että kaikille ei vielä tässäkään laissa esimerkiksi taata jokapäiväistä, jatkuvaa veden saantia. [Puhemies koputtaa] Toisaalta tästä valvonnasta: miten te aiotte valvonnan järjestää, jotta niihin epäkohtiin pystytään puuttumaan välittömästi?

17.22 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille ja ministeriölle tämän asian valmistelusta. Tässä on hyvä lakipohja, mistä lähdetään liikkeelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Tämä käsittelee eläimen olintilaa, veden saantia, liikkumista, kipua, tainnutusta, teurastusta. Tässä on monia hyviä asioita, ja on yksilöity nämä asiat. Sitten on myös ihmisten sekaantuminen eläimiin. Pohdin tätä sisältöä ja sitä, kuinka nämä viherterroristit tulevat sinne tilalle ja häiritsevät sitten tämän eläimen olosuhteita. Onko tämä huomioitu esimerkiksi niin, että tästä voisi antaa vielä kovemmat rangaistukset?

Tämä on erittäin hyvä, mitä edustaja Eestilä sanoi, että miten viljelijä voi, niin voi myös eläin, tai mitenkä voi harrastelija, joka omistaa koiran tai kissan. Minun mielestäni tässä on nyt maataloustuotannon näkökulma otettu hyvin huomioon niin ruuantuotannon kuin tarhauksen kuin sitten muunkin osalta. Tässä on riittävät siirtymäajat ja riittävän selkeä säännöstö.

17.23 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uutta eläinsuojelulakia on odotettu 20 vuotta, ja sinä aikana on saatu paljon tutkimustietoa eläinten käyttäytymisestä, muun muassa siitä, että tuotantoeläimillä on samat lajityypilliset tarpeet kuin heidän luonnossa eläneillä esivanhemmillaan.

On minusta hieman valitettavaa, että kunnianhimon taso ei yllä pohjoismaiselle tasolle. Esimerkiksi nyt nämä parsinavetat, joissa lehmät ovat kaulastaan kytkettyinä parressa, tai sitten porsitushäkit, jolloin porsasemo ei pääse rakentamaan turvallista pesää porsailleen. Kysyisin ministerin arviota siitä, miksi on valittu tämä linja tai millä tavalla on vertailtu muihin pohjoismaihin.

Toisaalta täällä on noussut esiin myös tuottajanäkökulma, mikä on äärimmäisen tärkeä. On tärkeää, että kannustetaan suomalaista tuottajaa, joka panostaa eläinten hyvinvointiin, annetaan hyvinvointitukea tuottajille, jotka panostavat eläinten hyvinvointiin. Onko näitä asioita mietitty?

17.24 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten on jo mainittu, tässä laissa on useita eläinten hyvinvointia parantavia toimenpiteitä: kivunlievitykseen, eläinten tainnuttamiseen, lajityypilliseen käyttäytymiseen liittyviä asioita, jalostusta rajoittavia asioita, vedensantia parantavia asioita ja niin edelleen. Kyllähän viljelijä haluaa kantaa huolta omista tuotantoeläimistään. Näillä siirtymäajoilla, jotka tänne nyt on sisään laitettu, käytännössä mahdollistetaan se, että kestäväällä tavalla pystytään tekemään näitä hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä siellä tilalla.

Mitä tulee turkistuotantoon, niin kyllä turkis on ekologinen vaate, tärkeä vientituote meillä. Tämän kaiken lisäksi se on tuote, joka parantaa ympäristöä meillä muun muassa fosforikuormaa huomattavasti parantaen ja sitä ympäristöjätettä poistaen, mitä teurastamoilta ja niin edelleen tulee. Myös sillä saralla on tehty äärimmäisen paljon.

Kun tämä laki tulee voimaan ja kun tässä yhteydessä hyvinvointilaista puhutaan, niin kun sitä vertaa useisiin EU-maihin ja muihin, käytännössä muihin maihin, mistä meillekin ruokaa tuodaan, niin kyllä se osoittaa sen, että meillä on paras hyvinvointilaki myös tästä eteenpäin.

17.25 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on käyty hyvää keskustelua siitä, miten me kaikki haluamme, että eläinten hyvinvointia lisätään, mutta ero tässä on ehkä se, kuinka suuri se meidän kunnianhimomme aste on. Varsinkin kun me tiedämme, että tätä lakia on valmisteltu todella kauan ja tutkimustietoa on sinä aikana tullut todella paljon eläinten käyttäytymiseen liittyen, eläinten kivuntuntemukseen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

liittyen, niin olisin toivonut kyllä itse, että tässä olisi asetettu rima paljon korkeammalle kuin tässä on nyt tehty. Varsinkin se, että tässä on kyse hyvin pitkistä siirtymäajoista, olisi mahdollistanut sen, että se tavoite olisi ollut vielä korkeampi, koska on aikaa sopeutua, tai kun nämä muutokset ovat niin pieniä, jollaisiksi ne tässä monin kohdin ovat jääneet, paljon lyhyemmät siirtymäajat olisivat riittäneet. [Puhemies koputtaa] Tämä ristiriita minusta tässä laissa hyvin vahvasti jää.

17.26 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on nytten pöydällä yksi maailman tiukimmista eläinsuojelulaeista ja yhtenä asiana siinä tämä sulan veden saanti. Se on nytten erittäin laaja ja tiukasti määritelty. Sen takia nytten kysynkin, kun ainakin tuolla Lapissa ja monilla kyläalueilla lähes joka talossa, ainakin joka toisessa on koira ulkona, metsästyskoira, ikinä niille ei ole annettu ympäri vuorokauden sulaa vettä, ja varmasti ovat nestettä riittävästi saaneet: tarkoittavatko nämä poikkeukset nyt sitä, että jatkossakin me pystymme koiria siellä pitämään, vai pitääkö ne koirat lopettaa?

Ja toinen asia on sitten se, että tällä hetkellä eläinsuojeluongelmissa, mitä maataloilla tapahtuu, on kyllä yleensä kyse maanviljelijöiden jaksamisen loppumisesta. Sen takia nytten haluankin esittää kysymyksen, kun meillä on pöydällä laki eläinten suojelusta: koska tulee laki maanviljelijöitten suojelusta?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat, nähdäkseni edustaja Ronkaista lukuun ottamatta kaikki paikalla olevat kansanedustajat, jotka ovat pyytäneet vastauspuheenvuoron, ovat sen tässä keskustelussa saaneet. Edustaja Kiljunen pyysi nyt, mutta ei täällä aikaisemmin ollut. [Anneli Kiljunen: Aikaisemmin jo!] — Hyvä, ehkä jossakin on, tässä listassa ei ollut. — Minä myönnän tässä pyydetty puheenvuorot, ja sen jälkeen, kun ne on pidetty, toiveeni on, että otetaan vielä ja katsotaan, jos jollekulle on aivan välttämätöntä vastauspuheenvuoro esittää. Siihen vielä tilaisuuden suon.

Ajatus on, että tämäntapaisissa asioissa ei käytetä tuntikausia pelkästään minuutin mitaisia vastauspuheenvuoroja vaan sellaisia puheenvuoroja, joissa edustaja useamman minuutin aikana pääsee kertomaan, kuinka hän on asian ottanut hanksaan, kuinka hän erittelee sitä ja kuinka ja minkä johtopäätöksen hän oman erittelynsä pohjalta tekee siitä esityksestä, mikä tässä tapauksessa tällä kertaa on käsitellyssä. [Sirkka-Liisa Anttila: Hyvä!]

17.28 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tein tosiaan keväällä 2016 lakialoitteen, jossa edellytetään eläimen tainnutusta ennen verenlaskua uskonnollisia tapoja noudattavassa teurastustavassa. Ilokseni huomasin, että hallitus onkin sisällyttänyt tämän esitykseensä uudeksi laiksi eläinten hyvinvoinnista. Verenlaskua ennen tainnutusta on pidettävä eläinräakkäyksenä, jollaista Suomen kaltaisessa sivistysvaltiossa ei voi hyväksyä. Mikäli laki säädetään esityksen mukaisesti, asia saadaan vihdoinkin korjattua.

Huolenani on kuitenkin rituaaliteurastettu tuontiliha maista, joissa lainsäädäntö ei ole samalla tolalla. Kysyn ministeriltä: onko mahdollista rajoittaa tai jopa kieltää eläinten hyvinvointia loukkaavalla teurastustavalla tuotetun lihan tuontia tai myyntiä Suomessa?

17.29 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen kantanut suurta huolta siitä, kuinka näihin erittäin vakaviin ja joskus pitkäkantoisiin eläinsuojelutilanteisiin puututaan. Meillä on kokemusta siitä, kuinka esimerkiksi koiria on kohdeltu tai sitten karjaa on kohdeltu tai muuta vastaavaa, ja näihin on pyritty puuttumaan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

mutta yksinkertaisesti niihin ei ole saatu otetta. Nyt kysyisin ministeriltä siitä, kuinka tämä eläinsuojelulaki puuttuu nimenomaan näihin pitkäjaksoisiin ja usein tapahtuviin eläinsuojeluhuomautuksiin. Kun niiden taustalla voi olla esimerkiksi päihdeongelmaa, mielenterveysongelmaa, talousongelmia, niin onko tällaista kokonaisvaltaista mahdollisuutta puuttua esimerkiksi tukemalla eläimen omistajia terveydenhuollon palveluiden piiriin tai muita vastaavia toimia, niin että esimerkiksi edellytetään menoa vaikka päihdehuollon palveluitten piiriin ja sitä kautta sitten parannetaan myöskin eläinten hyvinvointia?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, pyydän nyt niitä edustajia, jotka erittäin tiukan siivilän läpi korkeata pidättyväisyyttä osoittaen siitä huolimatta haluavat pyytää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

17.31 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, onko asia hanskassa, mutta usein olen kyllä hankkan vetänyt käteen oman ammattini aikana. Lähinnä minä haluaisin kommentoida paria asiaa.

Tätä eläimen itseisarvoa ministeri voi tietysti kommentoida omalta osaltaan, mutta minä luulen niin, että yksi peruste siihen, että sitä ei nostettu pykälätasolle, oli se, että me emme halua, että oikeusasteet alkavat arvioimaan, mitä tämä itseisarvo itse asiassa tarkoittaa, koska se olisi todennäköisesti johtanut siihen. Nyt se ei johda siihen.

Toinen juttu näistä parsinavetoista. Minä olen hyvin iloinen, että kehitys on mennyt siihen suuntaan, että eläimet pystyvät lajinomaista käytöstä harjoittamaan. Monet ihmiset eivät osta kuin vapaan kanan munia, ja sama varmaan saattaa tulevaisuudessa koskea sitä, että ihmiset ostavat sitten pihatoissa olevien lehmien maitoa. Mutta minä olen kyllä urani aikana nähnyt kymmeniätuhansia lehmiä parressa ja minä olen nähnyt aika hyvinvoivia lehmiä. Ei se välttämättä ole ihan totta sekään, etteivät ne eläimet voisi hyvin, koska aika vaikea on eläimen hyvinvointia loppujen lopuksi mitata. [Puhemies koputtaa] Tämänkin minä halusin tuoda esille, että ei syyllistetä ihmisiä liikaa.

17.32 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Monissa puheenvuoroissa on nostettu esiin nämä parsinavetat, ja niiden osalta on nyt syytä muistaa se, että uusia parsinavettoja ei Suomessa enää rakenneta. Navettainvestointi on suuruudeltaan niin merkittävä, noin 10 000 euroa per lehmäpaikka, että kukaan ei enää uusia navettoja tee, eli ne ovat kaikki pihattoja, eikä niitäkään juuri ole, joissa tehtäisiin peruskorjauksia ja laajennettaisiin parsinavettoja, vaan yleensä siirrytään sitten pihattoratkaisuihin.

Edustaja Maijala otti täällä esiin Lapin koirat. Sitä on helppo lähteä pohtimaan myöskin luonnossa elävien eläinten osalta. Eli kun on 30 asteen pakkas, niin yksikään luonnossa elävä eläin ei saa suoraan vettä vaan ne syövät siellä lunta. Niin tekevät ketut, hirvet ynnä muut. Eli se, että tämä asia korjataan meillä nyt tuotantotiloissa siirtymäkaudella, on täysin riittävä toimenpide.

17.33 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu pentutehtailusta, ja sitä Suomessa valitettavasti on. Koirien tunnistusmerkinnän mahdollinen hyväksyntä, jolloin se tulisi pakolliseksi, tulee vähentämään pentutehtailua, mikä on hyvä. Mutta se ydinongelma on monissa Euroopan maissa, joissa äitikoiria voi olla tuhansia niissä halleissa karmeissa olosuhteissa, ja niitä pennutetaan koko ajan ja ne ovat tuolla Länsisatamassa sitten auton takaluukun takana. Siihen täytyy puuttua vahvemmin. Hyvinvointi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

korvaus tuottajille: täällä ovat tuottajien ongelmat tulleet esille, ja hyvinvointikorvauksen pitäisi olla paljon parempi tuottajille, jotka panostavat eettiseen hyvinvointiin eläinten kohdalla.

Sitten sanoisin myös, kun täällä on näin paljon eläinten ystäviä: Eduskunnassa toimii Eduskunnan eläinsuojeluryhmä, jonka puheenjohtaja olen. Valitettavasti niissä kokouksissa on hyvin vähän osanottajia, vaikka [Puhemies koputtaa] jäseniä on paljon. Tervetuloa kokouksiin.

17.34 Mats Nylund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oli hyvä kuulla, että vihreät arvostavat suomalaisen ruoan tuottajia. Edustaja Kari toisti sen omassa puheenvuorossaan. Mutta nyt haluan kysyä liittyen vihreitten lakialoitteeseen: kunnioitatteko te myös turkistarhaajia? Minusta tämä on aika kovasti kirjattu: turkistarhaus on eläintuotannon julmin muoto, ja te haluatte lopettaa sen. Missä on kunnioitus suomalaista turkistuantoa kohtaan? Se käsiteltiin erittäin tarkasti viime kaudella, kun meillä oli kansalaisaloite, ja me kunnioitimme myös turkistarhaajia, otimme sen erittäin vakavasti ja kirjasimme sen mietintöön, joka käsiteltiin sitten salissa. Missä se kunnioitus on nyt?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro edustaja Kalmari, sitten edustaja Kari.

17.35 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni ei ole rakentavaa, jos lähtökohtana on nimenomaan se, että jokin tuotantomuoto halutaan lopettaa kokonaan, olipa kyseessä sitten pienet lypsykarjatilat tai turkistuotanto. Mielestäni on käsittämätöntä, että vihreät lähtevät tällaiselle tielle samaan aikaan, kun he esimerkiksi julistavat maaseudun pientilojen puolesta puhumista toisella suupielellä. Nyt vihreillä on selkeä linjaus: he eivät halua pienten lypsykarjatilojen olevan täällä Suomessa. Vedotaan siihen, että tämä olisi toisin muualla, muissa maissa tai muissa Pohjoismaissa. Esimerkiksi Englannissa, Sveitsissä, Itävallassa, Belgiassa, Alankomaissa ei ole kieltoa, rakentaa voi Tanskassa, Norjassa. Ja aivan kuten tuossa Hautala sanoi, meillä siirrytään Ruotsin linjalle, [Puhemies koputtaa] meillä ei investointitukia tule ensi vuoden alussa.

17.36 Emma Kari vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me puhumme eläinten hyvinvoinnista ja siitä, että meillä on nyt tullut 20 vuotta lisää tutkittua tietoa siitä, mikä aiheuttaa eläimelle stressiä, kipua, kärsimystä, niin meidän on tehtävä eläinten hyvinvoinnin lakia tämän tutkitun tiedon perusteella. En arvosta sitä, että jos me yritämme täällä tuoda tutkittua tietoa esille, niin väitetään, että me emme arvosta tuottajia. Totta kai me arvostamme tuottajia, ja totta kai me arvostamme ihmisiä. Kysymys on siitä, että me haluamme, että tämä laki pohjaa siihen tutkittuun tietoon, jota meillä eläinten hyvinvoinnista on. Tähän nojaa myös esimerkiksi tämä Suomen Eläinlääkäriliiton kanta, jonka aikaisemmin toin tässä esille. He toteavat hyvin selvästi, että nykymuotoinen turkistarhaus ei voi olla hyväksyttävää uuden eläinten hyvinvointilain nojalla perustuen juuri siihen, että turkiseläimet eivät voi toteuttaa lajityypillistä käytöstään näissä häkeissä. Se aiheuttaa stressiä ja kärsimystä, ja eläin ei voi siellä hyvin.

17.37 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! On valitettavaa, että meillä toimii täällä Suomessa muutamia järjestöjä, jotka antavat mielikuvan siitä, että Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

messa hoidetaan eläimiä huonosti, [Satu Hassin välihuuto] ja on myöskin poliitikkoja, jotka puhuvat siitä, miten meillä niin huonosti asioita hoidetaan. Täällä ministeri ja myös edustaja Anttila vahvistivat sen, että me olemme maailman tasollakin kärkipäässä ruuantuotannon edellytyksissä ja tavallaan siinä kaikessa säädöspohjassa, mikä on olemassa, joten se on sillä lailla harmillista. Toisaalta sanotaan, että arvostetaan ruokaa, mutta ne käytännön teot, joilla luotaisiin edellytyksiä siihen, että meillä kotimainen maatalous voi hyvin ja meillä jatkossakin syötäisiin kotimaista ruokaa, ovat valitettavasti osalla puolueista päinvastaisia. Niin kuin ministeri hyvin totesi, jos täällä ei tuoteta, niin se tuodaan sitten muualta, jossa nämä tuotanto-olosuhteet ovat lähtökohtaisesti paljon huonommat kuin täällä kotimaassa. Puhutaan tässä mielessä yhteisesti ja toimitaan sitten käytännön tasollakin suomalaisen ruuantuotannon edellytysten parantamiseksi.

17.38 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyisin myös itse tästä pentutehtailusta, kun on valitettavasti siitä jonkun verran kokemusta ystäväpiirissä. Tätä pentutehtailua on myös Suomessa, ja kokemukset ovat sen suuntaiset, että näitä pentuja myydään huoltoasemilla tai jossain muualla kuin missä tämän varsinaisen omistajan tai näiden pentujen koti on. Ne ovat yleensä halpoja, saattavat olla osittain myös sairaita, ja taustalla myös sitten käytetään hyväksi ihmisen, voisiko sanoa, tämmöistä auttamisen halua, ja ehkä se taloudellisuuskin siellä taustalla näkyy. Mitä hallitus aikoo tehdä tämän lainsäädännön puitteissa, että tällöinen pentutehtailu täällä Suomessa voitaisiin estää?

17.39 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Palaan vielä tuohon teurastusteemaan. Tein tosiaan kirjallisen kysymyksen vuonna 2015, kun paljastuivat nämä pienet teurastamot, joissa oli laiminlyöntejä. Eläin ei taintunut, vaan oli vielä tajuisaan, kun sitten teurastettiin, ja se oli aika julmaa kamerakuvaa, mikä tuli. Silloin oli paikalla kamerat, mutta ei suinkaan tällaiset viralliset valvontakamerat. Nyt tässä laissa esitetään, että Ruokavirasto voi asettaa kameroita. Minä kysyisinkin: Onko tämä riittävää, että siellä on, että ”voi”? Eikö pitäisi olla kamerat valvomassa?

Sitten kysyn ylipäänsä tästä teurastajien koulutuksesta, sehän on elintarvikealan perustutkinto ja lihatuotteiden valmistajan nimikkeellä kulkee. Millä tavalla valvotaan, ja onko riittävää se valvonta, että varmasti siellä sitten osataan ne hommat ja ylipäänsäkin sitten tämä valvonta?

Entäpä sitten — yksi kysymys vielä — nämä eläinlääkärikustannukset? On olemassa paljon ihmisiä, joilla ei ole varaa viedä eläintä eläinlääkəriin. Mitä vastaisitte heille, miten he toimivat niissä tilanteissa?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, myönnän tässä keskustelussa, siis tässä debattivaiheessa, vielä puheenvuorot seuraaville edustajille: edustajat Modig, Hakanen, Hassi ja Meri. Sen jälkeen ministerillä 2 minuuttia, ja sitten siirrymme puhujalistaan.

17.41 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös vasemmistoliitto näkee, että turkistarhauksesta tulee luopua riittävän pitkällä siirtymäajalla ja elinkeinonharjoittajaa tukien siten, että muutoksesta ei tule heille kohtuuton. Siinä voi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

käyttää hyväkseen sukupolvenvaihdoksia ja muita keinoja, joilla voidaan tukea elinkeinon muuttamista toiseksi.

Mutta me vasemmistoliitossa haluamme myös, että suomalainen ruuantuotanto voi hyvin ja että suomalainen ruuantuottaja voi hyvin. Jos me haluamme, että suomalainen ruuantuotanto pärjää, niin me emme voi olla huomioimatta sitä asennemuutosta ja arvojen muutosta, mikä suomalaisessa yhteiskunnassa on tapahtunut. Yhä useampi haluaa ostaa eettisestä tuotettua, läpinäkyvästi tuotettua, puhdasta ruokaa. Se on suomalaisen ruuantuotannon suurin valtti, että se oikeasti pystyy vastaamaan niihin vaatimuksiin, mitä nykyinen tutkimustieto kertoo meille, että eläinten hyvinvointi vaatii ja joita yhä useampi suomalainen pitää tärkeänä.

17.42 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä edustaja Pylväs aiemmin kysyi ministeriltä, takaako tämä lainsäädäntö niin tuotantoeläinten valvonnan jatkumisen kuin lemmikkieläinten valvomisen tulevaisuudessa. Tämä on iso kysymys myöskin siltä osin, miten näitä lakeja tullaan valvomaan. Me tiedämme, että tuotantoeläimillä on kaiken aikaa terveydenhuoltosopimukset, on valvontakäyntejä, hyvin usein, monta kertaa vuodessa käydään, ja tullaan huomioimaan kaikki, jos tulee jotakin epäilyttävää. Niin kuin joku täällä aikaisemmin sanoi, kuluttaja kuitenkin tekee lopullisen valinnan siitä, mitä hän kaupasta elintarvikkeena ostaa, ja sitä kautta tulee myöskin tämä vasemmistoliitonkin äsken puheissaan esille tuoma eettisyys. Puhuttaessa niin turkistuo- tannosta kuin lihanuotannosta tai mistä tahansa muusta ajatteletko te niin, että kun se on pois silmistä, niin se on pois mielestä? Me emme voi turvata eettisyyttä, jos emme me tiedä, miten tuotteet oikeasti tuotetaan tuolla ulkomailla. Jos turkistuo- tantokin loppuu Suomesta, niin ei varmastikaan turkisten käyttö täällä katukuvassa lopu eikä asusteissa. Se on ihan varma asia, että tullaan niitä kuitenkin käyttämään. Eliikkä arvioikaa myös sitä, haluatteko asian oikeasti pois silmistä ja pois mielestä. Onko se se mentaliteetti?

17.43 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En pidä ollenkaan valittavana sitä, että Suomessa toimii esimerkiksi järjestö nimeltä Eläinlääkäriliitto, joka tuo muun muassa meille kansanedustajille tietoa siitä, mitä nykyinen tieteellinen tutkimus eläinten hyvinvoinnin vaatimuksista kertoo. Se, että eläimellä ei ole jotain tautia, ei vielä tarkoita sitä, että eläin oikeasti voisi hyvin. Mutta mielestäni oudointa on se, että tässä keskustelussa tulkitaan tuotantoeläimiä pitävien maatalousyrittäjien leimaamiseksi ja heidän moraalinsa epäilemiseksi sitä, että halutaan parempaa lakia. Kysehän on kilpailuolosta, siitä, että reilun kilpailun tilanteessa kaikkien pitää toimia hyvin. Mehän täällä koko ajan säädämme lakeja, joissa erilaisille toiminnolle asetetaan laissa rajoja ja ehtoja siitä, millä ehdoilla on toimittava, [Puhemies koputtaa] jotta se elinkeino olisi laillinen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Meri. Viimeinen vastauspuheenvuoro on tämä.

17.44 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla itselläni on adoptoituja entisiä kodittomia koiria ja suomenhevoseja, ja olen erittäin eläinrakas. Silti ymmärrän sen, että me emme voi laittaa maatalouden tuottajia kiinni ja maataloja kiinni siten, että laitamme liian nopeasti liian kovat vaatimukset ja lähdemme siitä, että kaikki ovat lähestulkoon eläinten kaltoinkohtelijoita, joita meidän pitää 24/7 valvoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Olisin kysynyt nyt hevosenomistajana ja hevosystävänä, kun täällä puhutaan tästä juomaveden saannista, että voi poiketa, jos on poikkeukselliset ja vaikeat sääolosuhteet. Mietin sitä, että hevostalleilla ulkona — hevoset haluavat olla talvellakin ulkona ja jotkut, kuten suomenhevoset, eivät halua edes loimea — ei voida millään taata sitä, ettei se vesi välillä jäädy. Miten pitäisi sitten toimia? Pitääkö ne hevoset nyt laittaa pois vai mikä se poikkeus on?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt ministerille tuolta puhujapöytästä maksimissaan 3 minuuttia, mutta ministeri voi alittaa itsensä ihan hyvinkin halutessaan.

17.45 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Hyvä. — Kiitoksia tästä mahdollisuudesta.

Arvoisa puhemies! Pikajuoksua muutamia asioita. Aloitetaan tuosta vertailusta Pohjoismaihin ja muihin maihin tämän lainsäädännön uudistuksen osalta. Totta kai sitä tehtiin. Ja niin kuin totesin, tämä on valtavan laaja kokonaisuus ja sen vertaileminen niin, että jos sieltä poimitaan yksi yksittäinen asiakohta, ei tee oikeutta tälle kokonaisuudelle, jota me luomme. Me luomme nyt maailman parasta lainsäädäntöä eläinten hyvinvoinnille, kun me katsoimme sitä isoa kokonaisuutta, ja näin pitää ollakin. Totta kai me ehdottomasti haluamme olla tässä suunnannäyttäjä, ja tämä pohjaa viimeisimpään tieteelliseen tietoon, samoin kuin se pohjaa siihen, että moni rakenne on myöskin muuttunut. Täällä puhutaan vapaista kanoista, täällä puhutaan parsinavetoista, täällä puhutaan vapaista porsimisista ja niin edelleen. Tähän suuntaan tämä menee, yhä voimakkaammin ja yhä vahvemmin. Siitä kertoo muun muassa se, että noiden parsinavettojen investointituet on lakkautettu, lopetettu.

Sitten täällä oli kysymys siitä, voidaanko estää se, että muualla maailmassa tuotettua ruokaa, jota ei ole tuotettu suomalaisen lainsäädännön mukaisesti eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta... — Vapaakauppa ei mahdollista sen kieltämistä, ja tähän hengenvetoon, samaan hengenvetoon totean, että silloin kun puhutaan ainoastaan hinnasta ja kilpaillaan ainoastaan hinnalla, silloin me olemme alttiita tällaiselle toiminnalle. Me tuomme maista, joissa ei noudateta — ei ympäristön kannalta, ei ilmaston kannalta, ei sosiaalisilta näkökulmiltaan, ei eläinten hyvinvoinnin näkökulmista — samanlaisia tiukkoja säädöksiä kuin meillä ja vaikkapa Ruotsissa noudatetaan. Silloin tullaan siihen, että väkisinkin se eläin ei ole voinut niin hyvin siellä, kun se tuote mahdollisimman halvalla halutaan markkinoille. Tässä on se epäsuhta, joka meillä tässä ilman muuta on. Siksi me olemme tehneet myöskin valtion ruokahankinnoissa periaatepäätöksen, jossa pitää noudattaa hankinnoissa suomalaisia tuotantovaatimuksia. Toivon, että samaa jokainen meistä kuntapäätäjistä vie myöskin omiin kuntiin.

Sitten, puhemies, kissojen rekisteröinti-, koirien rekisteröintiasiat. — On tosi tärkeä asia, että pentutehtailu saadaan suitsittua. Se on äärimmäisen tärkeä asia. Meillä on nyt selvitys ministeriössä menossa. Se valmistuu syksyn aikana. Sen jälkeen me palaamme tähän asiaan, mitä kaikkia toimenpiteitä tämän suitsimiseksi tehdään. Jo nyt on selvää, että linjaus on se, että koirat tulevat pakollisen rekisteröinnin piiriin, mutta se on helpompi toteuttaa kuin kissojen osalta, koska siellä rekisterissä on jo yli 80 prosenttia koirista, mutta kissoista on ihan toisenlaiset lukemat, ja siksi me lähdemme liikkeelle tästä. Nykyisenkaltaisiin ravikilpailuihin, ratsastuskilpailuihin tällä ei ole vaikutusta, vaan siellä täsmennetään osaaamisen pohjaa ja pätevyysvaatimuksia. Se on asia, jota me siellä haluamme tehdä. Laki koskee tietysti kaikkia mahdollisia tuotantomuotoja ja myöskin harraste-eläimiä, se on selvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Viimeinen kysymys, puhemies, mihin vastaan, on se, onko tämä kameravalvonnan määrittely riittävä: mielestäni on. Teurastamoista on olemassa niin vahvat valvontakriteerit, että silloin viranomainen voi tarvittaessa sen tehdä. — Kiitos.

17.49 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys laiksi eläinten hyvinvoinnista jättää monet keskeiset eläinjärjestöjen vaatimukset toteuttamatta. Kun vanhentunutta lakia vihdoon uudistetaan, on sääli, ettei eläinten hyvinvoinnin parantamisessa haluta edes muiden Pohjoismaiden tasolle. Parsinavettoja ja porsitushäkkejä ei lakiluonnoksessa kielletä, vaan eläimet voi pitää kiinni kytkettyinä. Porsasemo ei pääse rakentamaan turvallista pesää poikasilleen, ja lypsykarjaa saa pitää kaulastaan kytkettynä. Laitumelle pääsyn ja ulkoilun pitäisi olla eläimille lajityypillinen oikeus, mutta tätäkään ei laki-esityksessä taata. Kaikeksi huipuksi kaikki eläimet eivät saa oikeutta jatkuvaan juomaveiteen. Turkistarhaus säilyy ennallaan, vaikka kestävämpää olisi luopua siitä siirtymäajan kuluessa. Vihreiden esityksessä luopuville turkistarhaajille annetaan tukea alanvaihtoon.

Viimeisten 20 vuoden aikana on saatu paljon uutta tutkimustietoa eläinten käyttäytymisestä ja tarpeista, ja uuden lain pitäisi tukeutua tutkittuun tietoon. Eläimen hyvinvoinnille on tärkeää, että eläin saa toteuttaa lajityypillisiä käyttäytymistarpeitaan, kuten liikkumiseen, lepäämiseen, laumakäyttäytymiseen, ympäristön tutkimiseen, ruokailuun, leikkimiseen ja emojen poikasten hoivaamiseen liittyviä tarpeita.

Lakivalmistelussa eläinjärjestöt ja muut asiantuntijat ovat osallistuneet vuosien ajan ohjausryhmätyöskentelyyn, mutta monet eläinten oloja parantavat uudistukset jäivät tekemättä, mikäli laki hyväksytään hallituksen esittämässä muodossa. Toivon, että eduskunta parantaa esitystä monelta osin. Se on myös monen muun suomalaisen toive. Eurobarometri vuodelta 2016 osoittaa, että suomalaisista 90 prosenttia haluaa, että tuotantoeläimiä suojellaan paremmin. Samalla on tärkeää huolehtia tuottajien toimeentulosta ja jaksamisesta. Jo ilmastoystävien lihankulutusta on vähennettävä, ja sen pitäisi maksaa enemmän. Eläimen hyvinvoinnista huolehtiva viljelijä ansaitsisi paremman tuen siitä, että eläimet voivat paremmin. Teollista tuotantotapaa lähestyvä teomaatalous ei ole kuluttajien, viljelijöiden eikä eläinten etu. Toivoisin myös suurempaa painoarvoa luomutuotannolle, jossa eläimistä ja ympäristöstä huolehditaan paremmin.

On hallituksen esityksessä myös joitakin askelia oikeaan suuntaan. Koirien pakollinen tunnistusmerkintä on laissa kannatettava esitys, ja eläinjalostukseen asetetut tiukennukset ovat tervetulleita. Esimerkiksi kivuliaiden toimenpiteiden osalta on tärkeää vaade pakollisesta kivunlievityksestä, mutta tämäkään ei ole täydellisesti kirjattu. Miksi porsaas saisi edelleen kastroida ilman tehokasta kivunpoistoa?

Tämä laki vaikuttaa monen eläimen elämään ja siihen, miten niitä kohdellaan. Siksi tämä esitys vaatii lukuisia parannuksia. Tuotantoeläinten oloja on parannettava. Kuluttajat ovat yhä tiedostavampia ja puolustavat vahvemmin eläinten oikeuksia. Kotimaisuuden ja Joutsenmerkin tulee olla entistä vahvemmin myös tae eläinten hyvinvoinnista.

17.52 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Laki eläinten hyvinvoinnista sisältää sekä hyviä asioita että asioita, jotka vaativat vielä kehittämistä ja parantamista eduskuntakäsittelyssä. Hyvää on laissa ja lausuntokierroksen jälkeen parannetuissa asioissa muun muassa kivunlievitys nupoutukseen ja kastointiin, se, että tiineytyshäkeissä pidettä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

vää aikaa rajoitetaan, parsinavetoissa elävien nautojen jaloittelua lisätään, juomaveden saanti parantui lausuntojen ja kansalaispalautteen avulla, koirien tunnusmerkinnöistä säädetään erillisellä lailla, valvontaviranomaisena mainitaan maakunnassa työskentelevä eläinlääkäri, ei enää vain maakunta, kuten lakiluonnoksessa, kameravalvonta teurastamoille säädetään mahdolliseksi, tulee teurastusrajoituksia, enää ei uskonnon nimissä voida teurastaa kohtuuttomalla tavalla. Eli hyviä asioita on tässä laissa.

Arvoisa herra puhemies! Mutta näiden hyvien asioiden ongelma on se, että lain tarkoitus ja pitopaikan ja hoidon yleiset vaatimukset ovat hyviä, mutta tässä esityksessä, kuten nykyisessäkin laissa, nämä hyvät tarkoitukset vesitetään poikkeuksilla ja alemmanasteisilla säädöksillä. Nostan muutamia asioita esille.

Ensinnäkin maininta eläinten itseisarvosta puuttuu pykälistä, se on ainoastaan perustelutekstissä. Se olisi tärkeätä nostaa sinne.

Turkistarhauksen jatkuminen kaikkien nykyisten turkiseläinten osalta aiotaan sallia, vaikka on mahdotonta taata niille olosuhteet, joissa niiden lajille tyypilliset käyttäytymistarpeet muun muassa liikkumisen ja ravinnon etsintään liittyen tulisivat huomioituiksi. Itse asiassa turkistarhaus pitäisi jo tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella kieltää. Turkistarhausta ei kielletä. Ei edellytetä edes jatkuvaa vedensantia, se rajataan vain siitoseläimille, ja siinäkin on peräti yhdeksän vuoden siirtymäaika. Olisi perusteltua tehdä pitkällä siirtymäajalla turkistarhauksesta luopuminen niin, että tarhaajille tulee luopumisjärjestelmä.

Porsimishäkkien kieltäminen edes pitkällä siirtymäajalla antaisi signaalin siitä, että eläinten hyvinvointitutkimus otettaisiin vakavasti lainsäädäntöä valmisteltaessa. Porsaiden kastratio mahdollisesti pelkän kipulääkityksen kanssa ei ole riittävä muutos nykyiseen. Kastraatiosta pitäisi luopua kokonaan.

Parsinavetoissa lehmien jaloittelua lisätään 60 päivästä 90 päivään vuodessa. Tämän saa jatkossa toteuttaa muulloinkin kuin kesäaikaan. Tämä on hyvä asia ja hyvä tarkoitus, mutta se voi todellisuudessa myös vähentää jaloittelua, jos ei huolehdi siitä, että valvonta toimii. Nimittäin valvominen on vaikeaa, jos ei ole selkeää ajanjaksoa, jolloin eläinten ainakin pitäisi olla ulkona. Tämä on asia, jota on syytä miettiä lain käsittelyssä täällä. Vasemmistoliiton näkökulma on se, että parsinavetat pitäisi kieltää kokonaan. Tämä investointituista luopuminenhan johtaa toki tähän suuntaan.

Arvoisa herra puhemies! Suomalaisen maatalouden, suomalaisen ruuantuotannon ainoa kestävä kilpailuetu on se, että se on turvallista, se on puhdasta ja se on eettisesti tuotettua. Aikoinaan ei esimerkiksi kielletty kokonaan häkkikanaloita, vaan tuotanto siirtyi niin sanottuihin virikehäkkikanaloihin, joita kehdataan markkinoida myös pienryhmäkanaloina. Nyt kuluttajat ja kaupat äänestävät omilla toimillaan ja virikehäkkikananmunien kysyntä hiipuu.

Arvoisa puhemies! Yksin emme voi nojata kuluttajiin, vaan lainsäädäntöä pitää parantaa. Nostin esille niitä kysymyksiä, jotka olisi hyvä tässä eduskuntakäsittelyssä vielä viedä eteenpäin, mutta kyllä kuluttajat tulevat myös itse kaupan hyllyllä äänestämään sen puolesta, että haluavat entistä eettisemmin, entistä paremmin eläinten hyvinvoinnin turvaavia elintarvikkeita ostaa. Nyt ei anneta tarpeellista sysäystä kotieläintuotannolle muuttua eläinten hyvinvointia todella huomioivaksi, vaan pitäydytään vanhassa, kunnes se käy kannattamattomaksi, jos mennään tämän esityksen mukaan. Sen vuoksi toivon, että eduskuntakäsittelyssä huomioidaan näitä monissa lausunnoissa monien asiantuntijoiden esille nostamia huolia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

17.58 Sirkka-Liisa Anttila kesk: Arvoisa puhemies! Lähetekeskustelussa oleva laki eläinten hyvinvoinnista on hyvin tasapainoinen kokonaisuus, jossa on selkeitä parannuksia eläinten hyvinvointiin samalla, kun siinä on huomioitu lain tuotantotaloudelliset vaikutukset. Laki on valmisteltu maalaisjärjellä. Tästä annankin suuret kiitokset sekä ministeri Lepälle että asian valmisteluun osallistuneille virkamiehille. Lopputulos on erinomaisen hyvä ja tasapainoinen. Tässä otetaan merkittävä kehitys- ja edistysaskel eläinten hyvinvointia ajatellen, ja se tehdään tavalla, joka voidaan toteuttaa myöskin käytännössä.

Eläinten ylijalostukseen puututaan, samoin viranomaisille annetaan mahdollisuudet puuttua lainvastaiseen eläinjalostukseen. Lisäksi eläimille kipua aiheuttavien välineiden, kuten sähköpantojen hallussapito, käyttö ja maahantuonti kielletään. Eläimet on tainnutettava aina ennen teurastamista. Parsinavetat poistuvat ajan myötä. Vaikka muuta niistä täällä tänään on puhuttu, niin se on totta: uudet navetathan ovat pihattoja. Ala tarvitsee kuitenkin aikaa sopeutuakseen kustannusmielessä näihin. Esimerkiksi sikataloudessa vapaa porstus varmasti tulee lisääntymään ja pihattosikala on yksi uusi keksintö. Olen ollut tutustumassakin yhteen uuteen pihattosikalaan, jossa eläinten hyvinvointi on viety viimeisen päälle.

Mutta on muistettava samalla, että tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyvät parannukset ovat suomalaisen tuottajan kukkarosta pois. On erittäin helppo vaatia uusia toimia silloin, kun ei ole itse maksajana. Tuottajat eivät kykene parannuksiin nyt tässä taloustilanteessa rahoittamaan, ja siksi tässä on nämä siirtymäajat. Toivon, että ne sitä kautta ja sitä taustaa vasten ymmärretään. Kotimainen tuotanto täyttää kuitenkin eläinten korkealuokkaiset hyvinvointivaatimukset ja hyvinvointia parannetaan hallitusti.

Arvoisa puhemies! Suomalaisesta korkealaatuisesta ruuasta kauppa on tehnyt pelkääntään hintatoteemin. Siinä eivät näy lainkaan eläinten hyvinvoinnin kustannukset. Vaikka meillä on nyt jo tiukemmat säännökset kuin EU:ssa keskimäärin, kauppa halpuuttaa lihan hintaa alaspäin. Korkeiden vaatimusten ja hyvinvoinnin hyvän tason pitäisikin näkyä täysimääräisesti tuottajahinnassa. Kun me tiedämme, että tuottajat painivat vakavissa kannattavuusongelmissa, niin tämä on entistä tärkeämpää.

Samaan aikaan Suomeen tuodaan lihaa Keski-Euroopasta, jopa Brasiliasta broilerinlihaa, Thaimaastakin saakka. Vuosi sitten keväällä levisivät uutiset syömäkelvottomasta brasilialaisesta lihasta. Tämä nostikin esille ulkomaiseen lihaan liittyvät riskit ja toi esille Suomessa myytävän lihan laadun. Moni suosii puheissaan suomalaista, koska suomalaisen lihan tuotantoketju voidaan jäljittää maataloilta aina kuluttajan pöytään asti, mutta valitettavasti viime kädessä valinnan ratkaisee hinta.

Kuluttaja voi aina valita luomun. Se takaa eläimille ulkoilu- ja jaloittelumahdollisuudet ja lajityypillisen käyttäytymisen. Lakiluonnokseen on sisäkirjattuna vaatimus eläinhoidosta, joka antaa eläimille mahdollisuuden tyydyttää käyttäytymistarpeitaan liikkumiseen, lepoon, mukavaan olotilaan, ravinnon etsintään ja niin edelleen.

Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvointi vaatii erittäin pitkäjänteistä työtä. Suomalainen eläinten hyvinvointi on erittäin korkealla tasolla. Todella toivoisin, että tässä salissa me jokainen olisimme ylpeitä siitä, mitä me olemme saaneet aikaan, kun verrataan siihen, mikä on tilanne muualla. Joka päivä voimme kiittää siitä, että asiat ovat meillä pääosin erittäin hyvin. Ja se, että me itse olemme siitä ylpeitä ja sitä arvostamme, auttaa myöskin tuottajia saamaan jatkossa markkinoilta parempaa hintaa. Toki sen eteen täytyy tehdä muutakin työtä, ja sellaista lainsäädäntöä tässä talossa on juuri nyt käsittelyssä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Sitten ministerille vastauspuheenvuoro. Se on minuutti. Olkaa hyvä.

18.02 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tähänastisesta erittäin hyvästä keskustelusta, laaja-alaisesta sellaisesta. Yhden asian, joka ei ole tässä keskustelussa vielä tullut esille, haluan nostaa tässä esille. Se on eläinjalostus. Tässä laissa, tässä hyvinvointilaissa, täsmennetään, puututaan nyt merkittävällä, uudella tavalla myös eläinjalostukseen, jossa tietenkin kaikilta osin pitää olla aina tavoitteena terveet ja elinvoimaiset eläimet. Nyt näin välttämättä ei ihan joka kohdalla ole ollut. Tämä koskee varsinkin harrastajien lemmikkieläimiä. Siksi meidän on tarpeen tässä uudessa laissa tämäkin puoli ottaa huomioon. Tämä on yksi merkittävä asia eläinten hyvinvointia, että myöskin elinvoimaisuus nähdään yhtenä isona, isona kohtana eläinten kokonaisterveydentilaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. [Välihuutoja] — Minä joudun nyt noudattamaan niitä nuotteja, jotka on kaikille etukäteen jaettu, että tähän lähetekeskusteluun oli varattu puolitoista tuntia. Nyt keskustelu ja asian käsittely siis keskeytetään, ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 18.04.

Keskustelua jatkettiin kello 22.02.

Puhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 7. käsittelyä.

Edustaja Modig, olkaa hyvä. — Vielä tämä otetaan, ja sitten keskeytetään.

22.02 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Tänä iltana on käyty minun mielestäni hyvin arvokasta keskustelua, ja myönnän ainakin itse, että olen oppinut tässä monta asiaa ja laajentanut näkökulmaani. Mielipidettäni en ole muuttanut.

Tässä hallituksen esityksessä ensimmäinen pykälähän alkaa ja kuuluu näin: ”Tämän lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Lain tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.” Tämähän on mitä tärkein ja mitä kannatettavin pyrkimys, mutta sitten kun tätä lakiesitystä kahlaa eteenpäin, niin tämä on sisäisesti niin ristiriitainen, että vilpittömästi en pysty näkemään, että tämä ensimmäinen pykälä täyttyy. Tässä keskustelussa on käyty läpi monia niitä kysymyksiä, jotka mielestäni kyseenalaistavat tämän ensimmäisen pykälän hengen ja kirjaimen, mutta aivan selvää on se, että eläinten hyvinvoinnin edellytys on se, että eläimen lajityypilliset tarpeet toteutuvat.

Täällä on keskusteltu paljon parsinavetoista, ja on varmasti totta se, että kun investointituki loppuu, niin se pikkuhiljaa ohjaa toimintaa siihen suuntaan, että niitä ei enää rakenneta ja siirrytään pihattoihin. Itse näkisin, että moderni ja kunnianhimoinen eläinsuojelulaki tai laki eläinten hyvinvoinnista kieltäisi ne nyt. Sen voisi sillä siirtymäajalla ottaa huo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

mioon, mutta lainsäädännöllä me myös annamme viestiä niistä arvoista, mitä me pidämme tärkeinä. Täällä sanottiin, että myös parsinavetoissa olevien eläinten ulkoilutusvelvollisuus laajenee. Onko joku oikeasti sitä mieltä, että naudalle riittää kolme kuukautta ulkoilua vuodessa? Minä en ole.

Täällä on puhuttu paljon kastroatiosta. En mene siihen immunokastration kysymykseen enää mutta tuon vain esiin sen, että Ruotsissa on säädetty puudutus pakolliseksi kastroation yhteydessä vuonna 2016. Myös monissa muissa Pohjoismaissa on säädetty tiukempia määräyksiä, tiukempia kieltoja juuri parsinavettojen ja porsimishäkkien osalta ilman, että heidän tuotannolliset ja taloudelliset edellytyksensä olisivat romahtaneet. Tällä haen sitä, että uskon edelleen, että tuottajien ahdinko ei lähde eläinsuojelulaista tai eläinsuojelusta vaan se lähtee kaupan alan sisältä. Se lähtee siitä rakenteesta, minkä hinnan tuottajat tuotteelleen saavat.

Olen edustaja Halmeenpään ajatuksen kanssa aivan samaa mieltä, että suunnan pitäisi olla se, että tuotamme vähemmän lihaa mutta siitä saa tuottaja isomman hinnan, ja siitä myös kuluttajan pitää maksaa isompi hinta. Jos katsotaan asiaa pelkästään ilmastonmuutoksen näkökulmasta, niin meidän on pystyttävä lisäämään kasvisproteiinin osuutta ruokavaliossamme, ja se ei tarkoita sitä, että jokaisen pitäisi ruveta vegaaniksi huomenna.

Arvoisa puhemies! Minä toivon, että tämä keskustelu jatkaa matkaansa nytten valiokuntatyöhön, ja minun mielestäni, jotta perusteluissa kirjattu lain henki [Puhemies koputtaa] ja ensimmäiseen pykälään kirjoitettu toteutuu, valiokunnan tulisi tehdä seuraavat muutokset: eläimen itseisarvo pitää kirjata pykälään, sikojen liikkumisen estävät häkit ja nautojen kaa-ret tulisi kieltää siirtymäajan jälkeen, turkistarhauksesta on luovuttava [Puhemies: Aika!] siirtymäajan jälkeen ja kivuliaisiin toimenpiteisiin tarvitaan pakollinen puudutus. Näillä muutoksilla me saamme hyvän eläinsuojelulain. — Kiitoksia!

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.